

Biuletyn 02/2023 (czerwiec)

AKADEMIA TRZECIOMAJOWA

W tym roku przypadła 232. rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Majowej. Świątowałismo to wydarzenie nieco wcześniej niż zazwyczaj, bo w niedzielę, 30 kwietnia 2023 roku. Tradycyjnie w Polskim Sanktuarium Maryjnym w Essendon. Uroczystości rozpoczęły się Mszą Świętą za Ojczyznę, w której uczestniczyli licznie zgromadzeni członkowie polskiej społeczności w Melbourne, przedstawiciele organizacji polonijnych oraz sztandary Stowarzyszenia Kombatantów Polskich Koła nr 3 w Melbourne i Hufca Podhale Związku Harcerstwa Polskiego w Melbourne.

Wśród obecnych na sali gości byli Honorowy Konsul Generalny RP w Melbourne Andrzej Soszyński z małżonką Urszulą; przedstawiciele organizacji polonijnych: prezeska wiktoriańskiej Federacji Elżbieta Dziedzic, jej zastępczyni Teresa Koronczewska i członek prezydium Federacji Roman Sawko oraz prezes SPK Koła nr 3 w Melbourne ppor. Bogdan Płatek.

Na pięknie udekorowanej scenie, z tekstem Konstytucji 3 Maja i godłem Polski, pojawiała się MC uroczystości Beata Rawdanowicz, witając zgromadzonych gości. Jako pierwszy wystąpił kwintet smyczkowy rodziny Rawdanowiczów, który wykonał utwór „Po modrym Dunaju”. Następnie Kamil Rawdanowicz zaintonował na fortepianie dźwięki „Mazurka Trzeciego Maja”, który wspólnie zaśpiewała zgromadzona tego dnia na sali publiczność.

Polska Szkoła im. Marii Knopnickiej w Essendon

Po Mazurku na scenie pojawili się uczniowie szkoły im. Marii Knopnickiej z Essendon, prezentując przedstawienie pt. „Legendarny Kraków”. Ubrani w tradycyjne krakowskie stroje i przebrani za legendarne postacie

takie jak smok wawelski i lajkonik, recytowali wiersze, śpiewali piosenki i zatańczyli „Na krakowskim rynku”. Program artystyczny, który zachwycił publiczność, został przygotowany przez koordynatorkę szkoły Beatę Rawdanowicz i nauczycielkę Klarę Rawdanowicz.

Po szkole z Essendon na scenę wyszli uczniowie najstarszej melbourneńskiej szkoły im. Mikołaja Kopernika w St. Albans. W roku 550. rocznicy urodzin wielkiego polskiego astronoma, wychowankowie szkoły zaprezentowali program artystyczny dedykowany patronowi szkoły „Mikołajowi Kopernikowi w 550-lecie jego urodzin”. Oryginalne przedstawienie przygotowane pod kierunkiem nauczycieli dr. Piotra Kipki i Barbary Furgal spotkało się z dużym aplauzem publiczności zgromadzonej w Essendon.

Zdj. Uczniowie Polskiej Szkoły im. Mikołaja Kopernika w St Albans. Przy fortepianie dr Piotr Kipka – nauczyciel i autor programu artystycznego

Następnie, ponownie na scenie pojawił się Kamil Rawdanowicz, który zagrał na fortepianie Mazurka B-dur Op. 7 Nr 1 Fryderyka Chopina. Bardzo udany solowy występ młodego artysty został nagrodzony dużymi brawami.

Roman Sawko, koordynator szkół polskich z ramienia Prezydium Federacji, wystąpił z krótkim referatem. Opowiedział w nim o wpływie Mikołaja Kopernika na współczesny mu świat, ale również o tym, w jaki sposób może on inspirować dzisiejsze młode pokolenie. Podziękował nauczycielom i rodzicom za ich trud i prosił, aby nadal pracowali z dziećmi i młodzieżą. Poświęcony dzieciom czas i uwaga procentują i pomagają im rozwijać ich zainteresowanie polskością, poczucie przynależności do Polski i polskiej społeczności.

Sredni Polonez

Mały Polonez

Następnym punktem programu był występ najmłodszej grupy Zespołu Pieśni i Tańca „Polonez”. Mali tancerze brawuroro wykonali „Kukułeczkę”. Po Małym Polonezie Aniela Rawdanowicz, uczennica szkoły średniej z University High, przeczytała wiersz „Konstytucja 3 maja”. Następnie Średni Polonez zatańczył polkę niemiecką.

Po występie Średniego Poloneza na scenie powitaliśmy przedstawicieli organizatorów Akademii 3 Majowej. Prezeska wiktoriańskiej Federacji, Eżbieta Dziedzic, podziękowała wszystkim za przygotowanie akademii.

Prezes Polskiego Towarzystwa Edukacyjnego w Wiktorii, Bożena Iwanowska, wspomniała o majowych świętach – Święcie Pracy, Święcie Flagi RP, Dniu Polonii i Polaków za Granicą oraz rocznicy Konstytucji 3 Maja. Na zakończenie uroczystości, młodzi artyści i tancerze oraz goście zebrani na sali zaśpiewali hymn Polski.

Chciałabym bardzo serdecznie podziękować Siostram Zmartwychwstankom z Polskiego Sanktuarium Maryjnego w Essendon za gościnę, a ks. Mariuszowi Hanowi SJ za odprawienie mszy świętej. Dziękuję Zespołowi Pieśni i Tańca „Polonez” – jego dyrektorce artystycznej Barbarze Czech OAM i instruktorce Małego i Średniego Poloneza Helenie Międzygrosz za wieloletnie zaangażowanie w przygotowanie występów na Święto 3 Majowe. Dziękuję harcerkom, harcerzom i instruktorom Hufców Podhale w Melbourn oraz polskim szkołom sobotnim: szkole im. Mikołaja Kopernika w St. Albans i szkole im. Marii Konopnickiej w Essendon. Dziękuję koordynatorom i nauczycielom za przygotowanie programów artystycznych. Dziękuję Tomaszowi Rawdanowiczowi za pomoc w ustawieniu nagłośnienia i oświetlenia. Dziękuję wszystkim uczestnikom za obecność i wspólne przeżywanie polskiego święta narodowego.

Do zobaczenia w przyszłym roku na następnej Akademii 3 Majowej, na którą już dzisiaj serdecznie zapraszam.

Bożena Iwanowska OAM

Prezes Polskiego Towarzystwa Edukacyjnego w Wiktorii

Zdjęcie główne: artyści występujący na Akademii Trzeciomajowej w Polskim Sanktuarium Maryjnym w Essendon, 30 kwietnia 2023. Zdjęcia załączone do artykułu zostały udostępnione przez ks. Mariusza Hana SJ / jezuici.org.au.

AKADEMIA 3 MAJA I DZIEŃ MATKI W GEELONG

Dziewięćdziesiąt osób, w tym osoby niepolskiego pochodzenia, uczestniczyły w niedzielę, 7 maja 2023 roku, w obchodach święta Konstytucji 3 Maja i Dnia Matki w Domu Orła Białego w Breakwater. Jako Prezes Związku Polaków w Geelong przywitałem gości licznie zebranych na tej dorocznej uroczystości.

Oficjalne obchody rozpoczęły się od wprowadzenia sztandarów Stowarzyszenia Polskich Kombatantów (SPK) Koła nr 12 w Geelong i Związku Polaków w Geelong (ZPwG). Słowa hymnów narodowych Polski i Australii, a także obrazy związane z tymi krajami zostały wyświetlone na ekranie. Wszyscy obecni goście włączyli się do wspólnego śpiewania obu hymnów narodowych.

Zdj. 1 Franciszek Filipowicz, Kazimierz Noga i Stanisław Jakubowski ze sztandarami SPK i ZPwG

Zdj. 2 Rodziny Szkuta, Romaniuk i Anderson

Miałem zaszczyt odczytać swój referat poświęcony świętu Konstytucji Trzeciego Maja, który zawierał także wzmianki o historii polskiej społeczności w Geelong i lokalnych obchodach święta Konstytucji 3 Maja.

Po zaśpiewaniu patriotycznej piosenki „Witaj Majowa Jutrzenko”, sztandary SPK i ZPwG zostały wyprowadzone z sali, a obchody Święta Konstytucji 3 Maja zostały zakończone. Poinformowałem gości, że druga część programu, poświęcona Dniu Matki, odbędzie się po drugim daniu. Poprosiłem też księdza Mariana Szeptaka SChr o odmówienie modlitwy przed posiłkiem.

Zaraz po drugim daniu, rozpocząłem drugą część programu – uroczystości związane z Dniem Matki. W swoim przemówieniu powiedziałem: *Tradycyjnie, co roku wybieramy Matkę Roku przez losowanie. W tym roku postąpimy inaczej.*

W naszych sercach wiemy, kto dla nas jest i będzie Matką Roku. Przymknijmy na chwilę oczy i przypomnijmy sobie, co nasze mamy uczyniły dla nas w naszym życiu. Oddały nam swoją bezwarunkową miłość. Dogadzały nam i troszczyły się o nas, jak byliśmy chorzy. Wychowywały nas, abyśmy wyrosli na ludzi, którymi jesteśmy dzisiaj! Bądźmy wdzięczni wszystkim naszym mamom za ich wysiłki, niezależnie od tego, czy są dzisiaj z nami, czy odeszły już z tego świata.

Jesteśmy świadomi, że w naszej polskiej społeczności są matki, które nie tylko były idealnymi matkami dla swoich dzieci, ale także przez wiele lat były nieocenionymi „matkami” dla naszej polskiej społeczności. Te matki powinny zostać docenione za swoją pracę społeczną.

Eufemia Aszembrenner i Henryk Szkuta

Kobieta, którą postanowiliśmy uhonorować tytułem „Matki Roku 2023”, od wielu lat działa na rzecz polskiej społeczności w Geelong. Jej zaangażowanie w pracę społeczną zaczęło się niedługo po jej przybyciu z Polski do Australii w latach 60. XX wieku.

Kiedy w latach 80. XX wieku powstał Dom Orła Białego, założyła Polską Grupę Teatralną „Tęcza”, która przez wiele lat umiała nam czas występami teatralnymi, w tym organizowanymi corocznie jasełkami, stanowiącymi ważną część naszych

tradycyjnych uroczystości wigilijnych.

Jest mi niezmiernie miło zaprosić panią Eufemię Aszembrenner i wręczyć jej nagrodę „Matki Roku 2023”. Kiedy pani Aszembrenner i jej mąż, śp. Jan Aszembrenner, przeszli na emeryturę, pani Eufemia nadal pracowała dla naszej polskiej społeczności. Założyła Klub Polskiego Seniora „Złoty Wiek”. Po siedemnastu latach istnienia, Klub nadal spotyka się w każdą środę w Domu Orła Białego. Ze względu na wiek i stan zdrowia, pani Aszembrenner powierzyła kierownictwo Klubu Danucie Kozdrze. Gratulujemy i dziękujemy za Pani wieloletnią pracę na rzecz naszej polskiej społeczności w Geelong.

Pani Maria Filipowicz z Koła Pań Orła Białego wręczyła pani Eufemii – Matce Roku 2023 – bukiet kwiatów.

Po wręczeniu nagrody, podziękowałem gościom za tak liczne przyjście i wspólne obchody święta Konstytucji 3 Maja i Dnia Matki. Dodałem, że bardzo ważne jest, aby nasza społeczność spotykała się razem jak najczęściej oraz wspólnie celebrowała różne specjalne święta i okazje w ciągu roku.

Polonia w Geelongu z roku na rok zmniejsza się i powinniśmy zrobić wszystko, co w naszej mocy, aby kontynuować zachowanie naszych polskich tradycji. Podtrzymywać jak najdłużej polskie dziedzictwo naszych rodziców i dziadków. W tym celu Zarząd ZPG będzie dążył do częstszego organizowania imprez społecznych w Domu Orła Białego. Najbliższe takie wydarzenie odbędzie się w niedzielę, 21 maja, o godz. 15.00. Wystąpi dla nas Polski Chór Młodzieżowy z Melbourne. Mam nadzieję, że Polonia w Geelong przybędzie na ten występ oraz na inne organizowane przez nas w przyszłości inicjatywy.

Henryk Szkuta

Prezes Związku Polaków w Geelong

AKADEMIA ROCZNICY BITWY POD MONTE CASSINO

Pani Krystyna Mrozik, jak co roku, wyreżyserowała i opracowała w szczegółach akademię poświęconą gen. Andersenowi i walkom pod Monte Cassino. W czwartek, 25 maja 2023 roku, na spotkaniu Klubu Seniora w Rowville zebrało się dużo więcej osób niż zazwyczaj.

Pani Krystyna przez dobór tekstów, piosenek i wykonawców stworzyła podniosły nastrój i wzbudziła uczucia patriotyczne. Akademię rozpoczęła Sammer Bartczak recytując wiersz „Pieśń o Fladze” Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego.

W tegorocznej akademii udział wzięli: Grażyna Krajewska, Beata Rawdanowicz, rodzeństwo Rawdanowicz Klara i Dominik, Tomasz Bartczak, Sammer Bartczak, Bogdan Płatek i Marek Kijek. Niestety, ze względu na stan zdrowia, nie mógł wystąpić i być obecnym weteran sceny „Syreny” pan Stanisław Jakubicki. Życzymy mu szybkiego powrotu do zdrowia i na scenę Domu Polskiego „Syrena”. Honorowymi gośćmi byli przedstawiciele Stowarzyszenia Polskich Kombatantów Koła nr 3 w Melbourne.

Od lewej: s. Marieta Marc MChR, Krystyna Bargłowska, Krystyna Hueles, Danuta Fularczyk, Wiesław Przygoda, Marian Bargłowski, Monika Hołda, Krystyna Klepacz (fot. M. Moszczyńska)

Członkowie SPK Koła nr 3 w Melbourne
(fot. M. Moszczyńska)

Akademia oddawała pamięć o wydarzeniu sprzed 79 lat, które miało miejsce pod Monte Cassino – jednej z największych i najbardziej zaciętych bitew lądowych II wojny światowej. Akademia miała na celu upamiętnienie tych co walczyli, tych co polegli a jednocześnie przybliżenie historii tym, którzy o tych wydarzeniach nie powinni nigdy zapomnieć.

Prowadząca akademię przybliżyła cały dramat życia ludności cywilnej i koszmar wziętych do niewoli żołnierzy, jaki spotkał ich po wrześniu 1939 roku. Łagry, gułagi, Kołyma, Kazachstan – nazwane ziemią nieludzką, ziemią niewoli – gdzie ludzie konali z głodu, tortur, wycieńczenia. Katyń, największa polska golgota, gdzie zamordowano ponad 20 tys. ludzi, głównie oficerów wojska polskiego.

Gen. Anders, zwolniony z więzienia na Łubiance, miał za zadanie stworzyć 2. Korpus Wojska Polskiego. Obserwując „defiladę” nowo powstającego wojska, generał powiedział: „to nie wojsko ludzkie, to cienie... 17-tysięczna rzesza żołnierska... w łachmanach, pokryci wrzodami, bez butów, ale wszyscy ogoleni. Wspaniała żołnierska postawa. Błyszczące oczy, z których wyzierała wola walki i wiara”. Nastrój ten oddał wiersz pt. „Szli” autorstwa Feliksa Konarskiego, pięknie wyrecytowany przez Bogdana Płatka.

To właśnie Polakom przypadło przełamać umocnienia, takie jak pola minowe, bunkry ochronne z karabinami maszynowymi i artylerią. W czwartym natarciu było tysiące poległych i nie było zaplecza. Żołnierze polscy zatknęli polską flagę na gruzach klasztoru Monte Cassino 18 maja 1944 o godz. 10:20. Droga na Rzym została otwarta. Spośród 47 tysięcy żołnierzy, Polaków zginęło w tej bitwie 3,784. Szacunek poległym żołnierzom oddał Dominik Rawdanowicz grając na trąbce „Śpij kolego w ciemnym grobie”.

W tym dniu nie mogło zabraknąć utworu „Czerwone Maki na Monte Cassino” poety Feliksa Konarskiego. Utwór wykonał Dominik Rawdanowicz przy akompaniamencie mamy, Beaty. Nastrój piosenki udzielił się wszystkim obecnym, którzy spontanicznie przyłączyli się do śpiewu. Była to ogromna manifestacja patriotyzmu.

Drugiemu Korpusowi towarzyszył teatr i niezastąpione piosenki. Rytmiczne, porywające, czasami frywolne, czasami liryczne, często wyrażające tęsknotę za miejscami, za normalnym życiem, za miłością. Te piosenki przybliżyli nam w czasie akademii: **Grażyna Krajewska** śpiewając „Sen o Lwowie”, „Tango Notturmo”, „Trudno” Hanki Ordonówny; **Dominik Rawdanowicz**, który przy akompaniamencie skrzypiec Klary Rawdanowicz, zaśpiewał „Czerwony pas”; **Klara Rawdanowicz** wykonując „Życzenie” (Gdybym ja była słońcem w niebie, nie świeciłabym jak tylko dla ciebie) Chopina oraz **Sammer i Tomasz Bartczakowie** prezentujący wiązanekę piosenek ułańskich.

Od lewej: Krystyna Mroziak, Grażyna Krajewska, Tomasz Bartczak, Sammer Bartczak, Dominik Rawdanowicz, Klara Rawdanowicz, Beata Rawdanowicz (fot. M. Moszczyńska)

Drugim pełnym refleksji i sentymentu momentem była piosenka Jana Pietrzaka pt. „Żeby Polska była Polską” w wykonaniu Dominika. Zabrzmiała tak aktualnie w odniesieniu do czasów niewoli, bohaterskich walk polskich żołnierzy i partyzantów w latach czterdziestych. Aktualna w odniesieniu do czasów komuny i ciągle aktualna dzisiaj, w czasach tak niespokojnych i niepewnych.

Akademia zakończyła się wprowadzeniem polskiej flagi i sztandaru Stowarzyszenia Polaków Wschodnich Dzielnic Melbourne oraz odśpiewaniem polskiego hymnu. Pani Krystyna przypomniała dwie ostatnie i często nieznane zwrotki „Mazurka Dąbrowskiego”, napisane również przez Józefa Wybickiego.

W akademii wykorzystane zostały teksty z książek „Szlak nadziei” Normana Daviesa i „Komentarze o Monte Cassino” Melchiora Wańkowicza.

Wszyscy seniorzy z wielkim uznaniem podziękowali wykonawcom, a przede wszystkim Klarze, Dominikowi i Sammer – młodym ludziom, którzy swój talent i czas zainwestowali w szerzenie polskości i miłości do polskiej historii. Tu, w dalekiej od Polski Australii.

Małgorzata Moszczyńska
Klub Polskiego Seniora w Rowville

ŚWIATOWY ZJAZD NAUCZYCIELI POLONIJNYCH W TORUNIU

W dniach 26-28 maja miałam przyjemność uczestniczyć w IX Światowym Zjeździe Nauczycieli Polonijnych i Polskich „Wschód, Zachód – Łączy nas Polska. Polacy Światu”. Wydarzenie to odbyło się w Toruniu i wzięło w nim udział prawie dwustu nauczycieli z dwudziestu siedmiu krajów i pięciu kontynentów, w tym Australii. Zjazd został zorganizowany przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”.

Inauguracja Zjazdu odbyła się w Ratuszu Staromiejskim. W uroczystości wzięł udział minister Andrzej Dera – Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP, który reprezentował Pierwszą Damę, Honorową Patronkę tego wydarzenia. Wykład inauguracyjny wygłosił zaś Artur Bartłomiej Chmielewski – menadżer misji kosmicznych w NASA.

Z prezesem Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Dariuszem Bonisławskim, dyrektorką Katarzyną Czyżycką oraz Ireną Bogusiewicz – dyrektorką szkoły w USA

Kadra kierownicza szkół polonijnych z Holandii, USA, Grecji, Australii i Polski

Na uroczystości obecni byli także członek zarządu województwa kujawsko-pomorskiego – pan Sławomir Kopyść i Prezydent Miasta Torunia – Michał Zaleski. Atmosferę imprezy umilił nam występ utalentowanego duetu skrzypcowego Violladies – Marty Bilińskiej-Pilch oraz Moniki Kamińskiej.

Podczas Zjazdu świętowaliśmy dziesięć lat istnienia Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”. Na ręce Prezesa Dariusza Piotra Bonisławskiego oraz Dyrektora Katarzyny Czyżyckiej złożone zostały gratulacje oraz życzenia od przedstawicieli środowisk polonijnych z całego świata. Nie mogło też zabraknąć pysznego tortu.

Wszyscy uczestnicy konferencji wzięli udział w trzech sesjach warsztatowo-wykładowych o następującej tematyce:

Sesja I – Polacy Świata – treść i forma

- Treści: Giganci nauki.
- Narzędzia: Język odziedziczony, a język ojczysty. Porównanie kompetencji w zakresie języka polskiego uczniów z Polski i przebywających na emigracji.
- Metody: Dzieciaki z Kosmosu! Skuteczne sposoby realizacji założeń dydaktycznych na przykładzie projektu „Z Kopernikiem przez świat”. Wykład interaktywny.
- Treści: Polskie siły zbrojne na Zachodzie.

Sesja II – warsztaty

- Forum kadry kierowniczej szkół polonijnych. Wyzwania czasów.
- Projekt: Szkoła 6.0. Networking i partnerstwo.
- Jak się uczy mózg dziecka dwujęzycznego? Warsztaty neurodydaktyki.

Sesja III – Wyzwania czasów

- Sekrety i tajemnice, przemoc i douczanie – z czym zmagają się uczeń czasów popandemicznych i współczesnych?
- Edukacja pozaformalna jako wsparcie efektywnego języka polskiego jako obcego.

Zjazd Nauczycieli Polonijnych i Polskich okazał się nie tylko wspaniałą okazją do wzbogacenia wiedzy oraz warsztatu pracy, ale także do wymiany doświadczeń i pomysłów na dalszą współpracę.

Wyrazy wdzięczności kieruję pod adresem Organizatora – Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” oraz jego partnerów – Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego i Miastu Toruń za przygotowanie tego pięknego wydarzenia.

Magdalena Delport

Koordynatorka Polskiej Szkoły Sobotniej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Rowville

Zdjęcia: z archiwum Magdaleny Delport

FINAŁ MIĘDZYNARODOWEGO TURNIEJU „MIŚ WOJTEK”

W dniach 14-19 maja odbył się w Warszawie finał III edycji Polonijnego Turnieju edukacyjnego konkursu „Miś Wojtek”. Wzięło w nim udział czterdzieści drużyn z pięciu kontynentów, w tym po raz pierwszy z Australii. Naszą szkołę reprezentowało czworo uczniów w następującym składzie: Philip Delpport, Benjamin Roden oraz Oskar i Natalia Evans pod opieką nauczycielek – Magdaleny Delpport oraz Aleksandry Evans. Ponadto, w finałach wzięło także udział dwoje uczniów z Sydney – Isabella oraz Thomas Sissons pod pieczęcią Patrycji Haber-Sissons.

Przez sześć dni pobytu w Warszawie, uczestnicy brali czynny udział w intensywnych rozgrywkach między drużynami. Turniej odbywał się w Przystanku Historia

Instytutu Pamięci Narodowej, gdzie organizatorzy zabierali nas codziennie autokarami.

Po kilku godzinach rozgrywek oraz smacznym lunchu, przygotowano dla nas także interesujące wycieczki oraz warsztaty tematyczne. Pośród popołudniowych atrakcji znalazły się m.in. Muzeum Historii Żydów Polskich Polin, Muzeum Marszałka Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, warszawska Starówka oraz Park Łazienki Królewskie.

Nasi uczniowie mieli okazję poznać historię mieszkańców Warszawy, nauczyć się etnicznych gier, a nawet podstaw języka hebrajskiego. Ponadto, przypomnieliśmy sobie historię patrona naszej szkoły – Marszałka Józefa Piłsudskiego oraz poznaliśmy dzieje Jego córki – Jadwigi, która była pilotem. To Jej dedykowane zostały praktyczne warsztaty, podczas których uczniowie zbudowali własne szybowce.

Podczas rozgrywek wyczuwalny był duch rywalizacji. Wszyscy zdawaliśmy sobie jednak sprawę z tego, że każdy uczestnik został zwycięzcą w momencie zakwalifikowania się do finału Konkursu. Podczas uroczystej Gali Finałowej, wszyscy otrzymali piękne medale oraz nagrody.

Dziękujemy Organizatorom Konkursu – Instytutowi Pamięci Narodowej oraz Fundacji Polonica za zaproszenie Australii do udziału w III edycji Turnieju. Wyrazy wdzięczności kierujemy także pod adresem przewodniczącej Komisji Oświatowej Polonii Australijskiej – Pani Elżbiety Cesarskiej za zgłoszenie Australii do turnieju i zorganizowanie rozgrywek australijskich. Udział w tym wydarzeniu to z pewnością niezapomniane przeżycie, które na długo pozostanie w naszych sercach i pamięci.

Magdalena Delpport

Koordynatorka Polskiej Szkoły Sobotniej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Rowville

OBCHODY NARODOWEGO TYGODNIA WOLONTARIUSZA

W czwartek, 15 czerwca 2023 roku, odbyło się szkolenie dla wolontariuszy Federacji Polskich Organizacji w Wiktorii i Polskiego Biura Opieki Społecznej „PolCare” na temat sposobów dbania o siebie podczas pracy wolontaryjnej. Zajęcia przygotowała i poprowadziła psycholog dr Karolina Krysińska.

Ćwiczenia relaksujące z dr Krysińską

Uczestnicy spotkania szkoleniowego

W tym też dniu dyrektor „PolCare” Bożena Iwanowski OAM uroczyście podziękowała trzydziestu obecnym na szkoleniu wolontariuszom, wręczając im dyplomy oraz skromny podarunek w postaci słonecznika. Wraz z siostrą Elżbietą również podziękowałyśmy wolontariuszom za bardzo dobrą współpracę.

W piątek, 23 czerwca 2023 roku, kontynuowaliśmy obchody Narodowego Tygodnia Wolontariusza. W Casey Centrum Kultury Bunjil Place, na koncercie gwiazdy „Jersey Boys” Bobby’ego Foxa gościliśmy pięćdziesięciu wolontariuszy z różnych programów prowadzonych przez nasze organizacje. Nie wszyscy wolontariusze mogli jednak wspólnie z nami świętować. Zatrzymały ich bowiem inne obowiązki.

Część uczestników spotkania w Casey Centrum Kultury Bunjil Place z koordynatorkami programów wolontaryjnych Ewą Kiżewską i s. Elżbietą Cieślarczy MChR. Narre Warren, 23 czerwca 2023 (fot. Ola Spring)

Przed koncertem ugościliśmy naszych wolontariuszy kawą, herbatą i poczęstunkiem zaserwowanym w foyer. Po raz kolejny mieliśmy okazję spotkać się i lepiej poznać nowych wolontariuszy, którzy w ostatnim okresie dołączyli do naszego grona. Spotkanie upłynęło w pogodnej atmosferze i dostarczyło wszystkim wielu miłych wrażeń.

Muszę przyznać, że nasi wolontariusze są towarzyscy i radośni. Takie pozytywne nastawienie z pewnością w korzystny sposób wpływa na ludzi, których odwiedzają w domach i ośrodkach opieki społecznej. Ich bezinteresowne zaangażowanie w pomoc osobom chorym, niepełnosprawnym i samotnym jest wzorem do naśladowania dla naszej całej polonijnej społeczności w Wiktorii.

Ewa Kizewski

Koordinator Programu Opieki Środowiskowej

Drogi Wolontariuszu,

z okazji Narodowego Tygodnia Wolontariusza,
w imieniu pracowników i Prezydium Federacji
Polskich Organizacji w Wiktorii i Polskiego
Biura Opieki Społecznej „Polcare” oraz Twoich
podopiecznych, pragniemy serdecznie
podziękować za Twoją
bezinteresowną i nieocenioną
pracę.

SPRAWOZDANIE Z ORGANIZACJI BIEGU PAMIĘCI ŻOŁNIERZY WYKLĘTYCH „TROPEM WILCZYM” W MELBOURNE

Tegoroczny bieg w Melbourne odbył się w czterech różnych miejscach w marcu i kwietniu 2023 roku:

- 5 marca w Ośrodku Sportowym w Albion w trakcie dorocznego Świąta Sportowego,
- 18 marca w Polskiej Szkole im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Rowville,
- 19 marca na terenie Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Keysborough,
- 1 kwietnia w Polskiej Szkole im. Pawła Edmunda Strzeleckiego w Endeavour Hills.

W tym czteroczęściowym biegu wzięło udział łącznie 99 uczestników. Byli nimi przedstawiciele różnych grup wiekowych, od młodzieży szkolnej po emerytów włącznie. W biegu wykorzystano, jako nagrody i wyróżnienia, pamiątki otrzymane na bieg w roku 2023 oraz w poprzednich latach.

W imieniu komitetu organizacyjnego biegu w Melbourne

Bogdan Płatek

Stowarzyszenie „Nasza Polonia”

Albion

Rowville

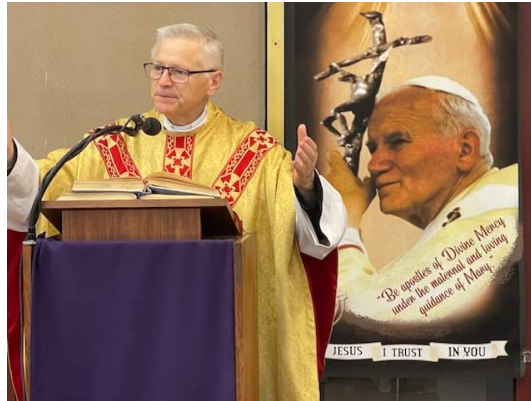

Keysborough

Endeavour Hills

KALENDARIUM WYDARZEŃ KWIECIEŃ–CZERWIEC 2023

Msza święta w intencji św. Jana Pawła II i wiec w obronie Jego dobrego imienia

Międzynarodowe Centrum Maryjne w Bacchus Marsh, 1 kwietnia 2023

fot. Andrzej Kowalski

Przyjęcie z okazji nadania Bożenie Iwanowskiej odznaczenia Order of Australia Medal

Siedziba Polskiego Biura Opieki „PolCare” w Mt Waverley, 14 kwietnia 2023

fot. PCCS

Jubileusz 40-lecia święceń kapłańskich o. Tadeusza Rostworowskiego SJ

Uroczystości jubileuszowe, msza święta dziękczynna i uroczysty bankiet, zgromadziły 21 kwietnia 2023 w Domu Polskim „Syrena” w Rowville ponad 250 gości.

fot. Bogdan Płatek

Anzac Day Parade

Zdj. 1 Geelong. SPK Koło nr 12 w Geelong. Od lewej: Zbigniew Piosicki, Paweł Jabłoński, Franciszek Filipowicz z wnukiem Jacksonem, prezes SPK Stanisław Jakubowski i Maria Filipowicz (*fot. H. Szkuta*)

Zdj. 2 Melbourne. SPK Koło nr 3 w Melbourne i ZHP Podhale Melbourne (*fot. B. Żonqłłowicz*)

**Sobotnia Noc
Kabaretowa w
wykonaniu Teatru Prób
„Miniatura”**

Ośrodek „Polana”
w Healesville,
29–30 kwietnia 2023

Kolacja z okazji święta Konstytucji 3 Maja
Melbourne Arts Centre Pavillon, 3 maja 2023

Stoją (od lewej): Zygmunt Bieliński OAM, David Babula, Elżbieta Dziedzic, Krystyna Gasz, Andrzej Gasz, Roman Sawko. Siedzą (od lewej): Teresa Koronoczewski, Bożena Iwanowska OAM, dr Sylwia Greda-Bogusz OAM, ks. Kamil Żytczyński SChr, Patricia Sawko.

Bal Matki

Dom Polski „Syrena” w Rowville,
13 maja 2023

fot. FB Dom Polski Syrena, Rowville

Dzień Matki

Klub Polski w Albion,
14 maja 2023

fot. FB Albion Polish Club

Jubileusz 15-lecia święceń kapłańskich ks. Kamila Żytczyńskiego SChr

Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Keysborough,
 21–22 maja 2023

fot. Małgorzata Moszczyńska

**Minikoncert dla mam
 w wykonaniu uczniów
 Polskiej Szkoły im. Marii
 Konopnickiej w Essendon**

Polskie Sanktuarium
 Maryjne w Essendon,
 28 maja 2023

*fot. ks. Mariusz Han SJ /
 jezuici.org.au*

Zjazd Kół Różańcowych z Wiktorii

Bazylika Matki Bożej Anielskiej i Dom Orła
 Białego w Breakwater, 29 maja 2023

*fot. Henryk Szkuta i Małgorzata
 Moszczyńska*

Stowarzyszenie Polskich Profesjonalistów w Australii zorganizowało spotkanie z dr Bogumiłą Żongołłowicz poświęcone drugiemu, rozszerzonemu wydaniu książki „Andrzej Chciuk. Pisarz z antypodów”

Polskie Biuro Opieki Społecznej „PolCare” w Mt Waverley, 1 czerwca 2023

fot. Małgorzata Żuchowska

Ceremonia wręczenia dyplomów dla kursantów certyfikatu III (Individual Support) i certyfikatu IV (Disability Support Worker)

Highways Sandown, Springvale, 3 czerwca 2023

Piknik z okazji Dnia Dziecka w Polskiej Szkole im. Mikołaja Kopernika w St Albans

Mc Gregor’s Picnic Ground, Macedon, 3 czerwca 2023

fot. Polska Szkoła im. Mikołaja Kopernika w St. Albans - Polish School

National Aged Care Provider Conference 2023

„Working together – our journey through aged care reform and regulation”

Melbourne Convention and Exhibition Centre, 8–9 czerwca 2023

Bal przebierańców z okazji Dnia Dziecka

Dom Polski „Syrena” w Rowville, 10 czerwca 2023

foto. Mariola Stanikowska

Uroczystość upamiętniająca masowe wywózki obywateli krajów nadbałtyckich

Gościem specjalnym wydarzenia był Ambasador Łotwy, Margers Krams. Wystąpiły chóry estoński, łotewski i litewski oraz zespół taneczny Vaidilutė. W wydarzeniu wzięły udział Elżbieta Dziedzic, prezes wiktoriańskiej Federacji i Bożena Iwanowska OAM, prezes Polskiego Towarzystwa Edukacyjnego w Wiktorii.

Lithuanian House. North Melbourne. 18 czerwca 2023

55. Zjazd Rady Naczelnej Polonii Australijskiej

Nowo wybrany skład Prezydium na kadencję 2023–2025: prezes – **Henryk Kurylewski** (QLD), wiceprezes – **Małgorzata Kwiatkowska** (NSW), sekretarz – **Anna Niedźwiadek** (WA), wicesekretarz – **Małgorzata Wray** (WA), skarbnik – **dr Robert Czernkowski** (NSW); członkowie – **Edward Dudziński** (SA), **Adam Grabek** (TAS), **Grzegorz Machnacki** (VIC), **Ita Szymańska** (QLD), **Anna Waldon** (ACT), **Jerzy Wojtkowski** (VIC). Członkami Prezydium są też "ex officio": przewodnicząca Komisji Oświatowej Polonii Australijskiej (KOPA) – **Elżbieta Cesarska** oraz **ks. Tadeusz Przybylak SChr.**

Klub Polski w Ashfield, 24-25 czerwca 2023

ZAJĘCIA W OŚRODKACH ZAJĘĆ DZIENNYCH

W drugim kwartale roku w grupach obchodzono święta wielkanocne i narodowe (Anzac Day, polskie święta majowe). Na spotkaniach wielkanocnych przygotowywano świąteczne dekoracje i składano sobie życzenia. Na spotkaniach poświęconym świętom narodowym rozmawiano o znaczeniu symboli narodowych, miastach i miejscowościach pochodzenia członków grup, a także oglądano wideo- i fotorealecje z uroczystości w odbywających się w Polsce i w Melbourne. Obchodom Dnia Matki towarzyszyły nie tylko wspomnienia o mamach, ale także słuchanie piosenek, zajęcia plastyczne i wyjścia na obiad do restauracji.

Kilka grup SSG i CBR wybrało się na muzyczne poranki (*Morning Melodies*) do Roxburgh Park Hotel oraz Hallam Hotel. Dobra zabawa w rytmie znanych przebojów oraz smaczne jedzenie sprawiły, że myślimy już o organizacji wyjść na kolejne taneczne zabawy. Grupa SSG Doncaster zdecydowała się odwiedzić Werribee Zoo.

SSG RELAX
I SPORT

SSG RELAX
I SPORT

SSG DONCASTER

Dużym powodzeniem cieszyły się pogadanki o zdrowiu i zdrowym stylu życia połączone z degustacjami owoców i soków. Dzieleno się także ciekawymi materiałami z Internetu. Ponadto w CBR Highett 2 odbyła się prelekcja o Marii Skłodowskiej-Curie, w SSG Rowville – Dzień Dobrej Rady, a w SSG Reservoir – warsztaty rękodzielnicze (makramy, malowanie na szkło). Na spotkaniach nie zabrakło także muzyki, wspólnego śpiewania i aktywności teatralnych.

SSG RESERVOIR

SSG RESERVOIR

SSG ARDEER

SSG ARDEER

CBR HIGHETT 2

SSG RESERVOIR

SSG BRUNSWICK

SSG RESERVOIR

SSG OAKLEIGH

SSG RESERVOIR

SSG ARDEER

SSG ROWVILLE

Gry na iPadach, w bingo i Rummy-O, a także lekkie ćwiczenia ruchowe i spacery to stała część zajęć w grupach. Warto ćwiczyć, bo jak głosi znane powiedzenie „w zdrowym ciele zdrowy duch”. Pamiętano również o jubilatach i wspólnym odśpiewaniu tradycyjnego „Sto lat”. Do grona stulatków dołączył członek SSG Brunswick – pan Edmund Marczewski. Serdecznie gratulujemy pięknego jubileuszu i życzymy kolejnych lat w zdrowiu i dobrym samopoczuciu!

SSG RELAX

CBR DOVETON

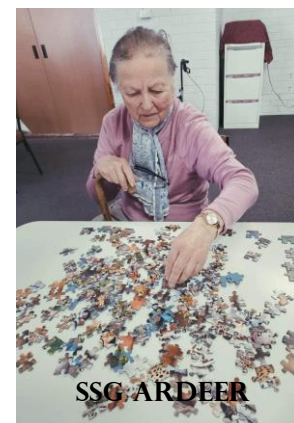
SSG OAKLEIGH

SSG BRUNSWICK

SSG ARDEER

SSG ARDEER

SSG BRUNSWICK

Jak zweryfikować prawdziwość informacji?
 Jak się pytać w Google?

wiemia

Internet + Senior = współczesna wiedza!

100. ROCZNICA
 URODZIN EDMUNDA
 MARCZEWSKIEGO

JUBILEUSZOWY ROK MIKOŁAJA KOPERNIKA

*Starą ziemię pchnął w przestworze,
On odgadnął drogi Boże
I stworzenia tajemnice;
Słońca wstrzymał jasne lice.*

Powyższymi słowami poeta Wincenty Pol przypominał Polakom podczas zaborów o dokonaniach najślynniejszego do tego czasu rodaka. Polski na mapie Europy wtedy nie było, ale Polacy nie zapominali o Koperniku, który zrewolucjonizował tak poglądy naukowców, jak i podręczniki szkolne.

Fot. Mateusz_foto (Pixabay.com)

Z okazji tegorocznych 550. urodzin Mikołaja Kopernika (1473-1543), Narodowy Bank Polski wydał pamiątkowy dwudziestozłotowy banknot oraz kolekcjonerską monetę 50 zł. Nasz astronom był bowiem ekonomistą, a także administratorem, prawnikiem, kartografem oraz lekarzem. Na banknocie widnieje znamienne zdanie: *Zadaniem wszystkich nauk szlachetnych jest odciągać człowieka od zła i kierować jego umysł ku większej doskonałości.* Są to słowa otuchy dla uczniów, a zarazem słowa przestrogi dla pedagogów nowoczesnej naby poprawności.

Wcześniej ukazał się pamiątkowy 3,90 zł znaczek Poczty Polskiej, a uchwała Senatu RP, wyznaczająca Kopernika na Patrona Roku 2023, zawierała następujące wyrazy uznania: *Senat Rzeczypospolitej Polskiej podejmując uchwałę w 550. rocznicę urodzin tego Wielkiego Polaka, chce po raz kolejny przypomnieć jego postać i zasługi, na stałe obecne w naszej społecznej świadomości. To przypomnienie ma na celu uświadomienie światowych zasług Polski i Polaków dla nauki oraz wzmocnienie współczesnych dążeń świata nauki i edukacji do podmiotowej obecności nauki w polskim życiu...*

Polska Szkoła Sobotnia im. Mikołaja Kopernika w St. Albans corocznie obchodziła urodziny swojego patrona w pierwszą sobotę po dniu 19 lutego. W obecnym jubileuszowym roku, obchody były szczególnie uroczyste. Odpowiednia muzyka przysporzyła podniosłego nastroju. Chociaż piosenek o tematyce kopernikowej na ogół brakuje w polskich śpiewnikach, powyżej zacytowany wiersz Wincentego Pola jakby cudem pasuje do melodii skomponowanej na 40-lecie szkoły w 1994 r. Początek jubileuszowej piosenki brzmi:

*Żył w Toruniu człowiek wielki,
Sławny Polak, pan Kopernik.
On planety, słońce, gwiazdy
Badał, mierzył – zna go każdy.*

Kolejna piosenka, tym razem upamiętniająca złoty jubileusz założenia szkoły, również przywołuje postać Mikołaja Kopernika:

*Wszystkie polskie dzieci w świecie,
Ślemy wam podniosły śpiew,
Co zaprasza do Australii,
Gdzie uczymy się.
Pięć wieków temu, gdy żył Kopernik,
Kto słyszał, co się stało?
Wstrzymał słońce, ruszył ziemię,
Polskie plemię go wydało.
Więc pamiętajcie o Koperniku.
Rzecz on:
Sumiennością, z Panem Bogiem
Zwalczysz każdy błąd.*

Na zakończenie uroczystości nie mogło zabraknąć prawdziwych polskich pierników. Przedtem jednak wypadało omówić Toruń. Podziwiano też wyżej wspomniany nowy banknot, oraz pomyslową monetę z wmontowanym bursztynowym słońcem. Młodszy uczniowie porównywali nauczanie w szkołach XV wieku z wyzwaniem dzisiejszych szkół. Skonstruowano także model wiekopomnej teorii heliocentrycznej. Natomiast starsi uczniowie podczas kolejnych lekcji poznawali liczne dalsze talenty Kopernika, kanonika warmińskiego, administratora diecezji, pierwszego kartografa Warmii, obrońcy Olsztyna oraz znawcy języków.

Idąc w ślad patrona szkoły, każdy uczy się trzech języków (często angielskiego, polskiego oraz japońskiego lub włoskiego), nie zapominając też o matematyce i naukach ścisłych. Nic dziwnego, że właśnie tego dnia (25.02.2023) ukazał się artykuł w gazecie The Australian pt. „Children of migrants are teaching Aussie kids a lesson”. Autorka relacjonuje, jak ostatnie analizy ogólnokrajowych testów NAPLAN potwierdzają zjawisko już nieraz zauważone, że w australijskich szkołach prym wiodą dzieci imigrantów (ściślej mówiąc: potomkowie rodziców LBOTE, czyli Language Background Other Than English).

Jako swego rodzaju *post scriptum*, warto tutaj wspomnieć niezapomnianego wielojęzycznego Papieża-Polaka. W lutym br. obchodzono złote jubileusze w Essendon i w Richmond, ale nie wszyscy wiedzą, że 50 lat temu kard. Karol Wojtyła złożył wizytę także w St. Albans. Z okazji Międzynarodowego Kongresu Eucharystycznego w 1973 roku, arcybiskup melbournieński rozesłał zagranicznych gości do niemal wszystkich swoich parafii. Do St. Albans przeznaczył metropolitę krakowskiego, który odwiedził szkołę parafialną, spotykając się także z uczniami szkoły im. Mikołaja Kopernika. Naprawdę wyjątkowy dla nas był więc luty roku 2023.

Dr Piotr Kipka

Nauczyciel w Polskiej Szkole im. Mikołaja Kopernika w St. Albans

KONKURSY

☞ Międzynarodowy konkurs „W duchu Strzeleckiego” ☞

Organizatorzy: Kosciuszko Heritage Inc., Polska Fundacja Kościuszkowska w Warszawie, Komitet Kopca Kościuszki w Krakowie, Biblioteka Raczyńskich w Poznaniu oraz Federacja Organizacji Polskich w Nowej Południowej Walii. Zachęcamy do komponowania piosenek, pieśni, lub ballad po polsku lub po angielsku i nadsyłania ich pocztą elektroniczną w formie audio lub wideo. Pierwsza nagroda za najlepszą piosenkę wynosić będzie 5 tys. dolarów! W kategorii plastycznej duża różnorodność form: portrety, sceny rodzajowe, kolaże, komiksy, karykatury, plakaty, memy, logotypy, projekty murali czy medalionów – do nadsyłania w postaci digital. W kategorii poetyckiej oczekujemy wierszy po polsku lub angielsku, nie dłuższych niż tysiąc słów. Konkurs dla **dorosłych oraz młodzieży (w wieku 12-18 lat) z całego świata** potrwa do **20 lipca 2023 roku**.

Regulamin konkursu, karta zgłoszeniowa, literatura pomocnicza i ikonografia dostępne są na stronie <https://kosciuszkoheritage.com/150/>.

☞ „Paweł Edmund Strzelecki – podróżnik, badacz, filantrop” ☞

Organizatorzy: Dział Szkolny Federacji Polskich Organizacji w Wiktorii, Polskie Towarzystwo Edukacyjne w Wiktorii oraz Polskie Biuro Opieki „PolCare”. Celem konkursu jest upamiętnienie Pawła Edmunda Strzeleckiego w 150. rocznicę jego śmierci. Strzelecki został wybrany przez Sejm RP na jednego z patronów roku 2023. Tematem przewodnim konkursu jest postać Pawła Edmunda Strzeleckiego – polskiego podróżnika, badacza, odkrywcy i filantropa oraz jego osiągnięcia dokonane w Europie, Ameryce Południowej, Ameryce Północnej i Australii.

Konkurs skierowany jest do **dzieci i młodzieży w wieku 5–18 lat z całego świata** oraz **osób powyżej 60 roku życia mieszkających na terenie Australii**. Prace będzie można nadsyłać w trzech kategoriach: literackiej, plastycznej i multimedialnej. Termin nadsyłania prac mija **14 sierpnia 2023 roku**.

Konkurs skierowany jest do **dzieci i młodzieży w wieku 5–18 lat z całego świata** oraz **osób powyżej 60 roku życia mieszkających na terenie Australii**. Prace będzie można nadsyłać w trzech kategoriach: literackiej, plastycznej i multimedialnej. Termin nadsyłania prac mija **14 sierpnia 2023 roku**.

Regulamin konkursu, karta zgłoszeniowa i materiały pomocnicze dostępne są na Portalu Polonii w Wiktorii <http://portalpolonii.com.au/> w zakładce „Konkursy”.

☞ 57. edycja Nagród dla Polskich Uczniów i Studentów ☞

Stowarzyszenie Polskich Profesjonalistów w Australii zaprasza uczniów szkół średnich oraz studentów polskiego pochodzenia, mieszkających w Wiktorii, do zgłaszania swoich kandydatur do nagród za wybitne osiągnięcia naukowe zdobyte w latach 2020–2023 (*57th Polish Student Awards 2020–2023*).

W tej edycji konkursu zostanie przyznanych łącznie **13 nagród** ufundowanych przez Stowarzyszenie Polskich Profesjonalistów w Australii, Federację Polskich Organizacji w Wiktorii, Polskie Towarzystwo Edukacyjne w Wiktorii, Polskie Biuro Opieki Społecznej „PolCare” i sponsorów indywidualnych.

Informacje o konkursie, formularz zgłoszeniowy oraz wykaz pytań do rozmowy z kandydatem (*interview*) znajdują się na stronie internetowej www.sppa.org.au w zakładce „Dokumenty” → „Wydarzenia” → plik „Konkurs-2023”. Termin nadsyłania zgłoszeń mija w czwartek, **31 sierpnia 2023.**

🌀 Biennale Rysunku Współczesnego 2023 🌀

Polska Fundacja Artystyczna zaprasza artystów do udziału w Biennale Rysunku Współczesnego (*Contemporary Drawing Biennale*) 2023. Celem Biennale jest danie możliwości artystom z Australii (ale i nie tylko) pokazania swoich prac wykonanych na papierze lub innym materiale ołówkiem, kredką, kredką typu conte, węglem, długopisem, a także z wykorzystaniem technologii cyfrowej.

Harmonogram:

- zgłoszenia będą przyjmowane do **1 września 2023**
- wystawa konkursowa **16–22 października 2023**
- termin osobistego dostarczenia prac **do 16 października, godz. 10.00-12.00**
- termin dostarczenia prac pocztą **do 10 października**

Warunki uczestnictwa w Biennale znajdują się na stronie internetowej Polskiej Fundacji Artystycznej <https://www.polishartfoundation.org.au/>

🌀 Konkurs Polskiej Muzyki w Australii PolMusicA 2023 🌀

Towarzystwo Kultury Polskiej w Wiktorii zaprasza do udziału w Konkursie Polskiej Muzyki w Australii PolMusicA 2023, który odbędzie się w dniach 17 września–8 października 2023.

Konkurs skierowany jest do **dzieci i młodzieży w wieku 11–17 lat**, mieszkających na terenie Australii. Rywalizacja odbywać się będzie w dwóch grupach wiekowych (12–14 lat oraz 15–17 lat) i w podziale na dwie kategorie instrumentów: fortepian i instrumenty strunowe. Dla **uczestników poniżej 11 roku życia** organizatorzy przygotowali część niekonkursową, podczas której młodzi muzycy będą mogli zaprezentować swoje umiejętności.

Informacje konkursowe, w tym dane dotyczące repertuaru konkursu i zajęć (masterclasses) z prof. Pawłem Zawadzkim, można znaleźć na stronie internetowej PolMusicA <https://www.polmusic.com.au/>. Zgłoszenia do **17 września 2023.**

WYWIAD Z BOGDANEM PŁATKIEM

(fragmenty wywiadu przeprowadzonego w lutym 2023)

Justyna Tarnowska [J.T.]: Jako aktywny działacz NSZZ „Solidarność” dostałeś paszport umożliwiający podróż w jedną stronę. Dlaczego wybrałeś Australię?

Bogdan Płatek [B.P.]: Osoby otrzymujące paszport w jedną stronę miały dość duży wybór krajów docelowych. Stany Zjednoczone odrzuciliśmy m.in. ze względu na różnorodność przepisów prawnych w poszczególnych stanach i styl życia. Nie chcieliśmy też jechać do żadnego z krajów europejskich, bowiem obawialiśmy się, że jako obca narodowość będziemy wytykani palcami. Podejmując decyzję o kraju docelowym braliśmy pod uwagę jedynie państwa powstałe na ludności emigracyjnej. Takich krajów na świecie nie było zbyt wiele. Kanada wydała się mojej żonie zbyt zimna i niebezpieczna przez żyjące tam wielkie niedźwiedzie. Wybraliśmy zatem Australię, bo w jakiś sposób była nam bliska.

J.T.: Rodzinnie?

B.P.: Tak. W Canberze mieliśmy krewnych ze strony mojej mamy.

J.T.: Pamiętasz wylot z Polski?

B.P.: Wraz z kilkoma innymi „solidarnościowymi” rodzinami lecieliśmy do Australii przez Frankfurt. Przy kontroli celnej przywitali nas tam słowami: „Jesteście już w wolnym kraju. Jeśli chcecie możecie zostać nawet tutaj.” Ta podróż to była nasza droga do wolności.

J.T.: Wszyscy lecieliście do Melbourne?

B.P.: Nie. Większość rodzin leciała do Sydney. Tylko my zostaliśmy w Melbourne.

J.T.: Jak długo trwał proces wyrobienia wizy?

B.P.: Bardzo krótko. Dzięki sprawnemu działaniu episkopatu australijskiego nasz wniosek o wizę humanitarną został szybko i pozytywnie rozpatrzony.

J.T.: Czy w tamtym momencie życiowym myśleliście o ewentualnym powrocie do Polski?

B.P.: Zdecydowaliśmy, że pomyślimy o tym za dwa lata, kiedy skończy nam się minimalny tj. dwuletni okres pobytu w Australii.

J.T.: Wróćmy jeszcze na moment do okresu przed przyjazdem do Australii. Dlaczego zdecydowaliście się opuścić Polskę?

B.P.: Ze względów bezpieczeństwa. Gdy w 1983 na mocy amnestii, rząd komunistyczny wypuścił więźniów politycznych na wolność, nadal byliśmy zatrzymywani i przesłuchiwani. Zdarzało się, że wychodziłem rano po chleb do sklepu i wracałem po ośmiu godzinach. Żona, rodzice i teściowie bardzo się o mnie martwili. Bali się, że któregoś razu po

prostu nie wrócić do domu. Podczas przesłuchań funkcjonariusze wielokrotnie sugerowali, że mogą pomóc mi w wyjeździe z kraju na zawsze, jeśli nie podoba mi się to, że jestem kontrolowany. Decyzja o wyjeździe z Polski była jedyna i słuszna.

J.T.: Co czułeś, gdy upadł w Polsce komunizm?

B.P.: Radość. Patrząc wstecz trudno wracać pamięcią do tych trudnych lat spędzonych w komunistycznej Polsce, kiedy każda próba walki o wolność słowa była karana. Jednak warto było to przeżyć dla jednej chwili. Przebywałem właśnie za kratami, gdy na Kurkową 12 w Gdańsku dotarła wieść o śmierci przywódcy ZSRR, Leonida Breżniewa. Pamiętam, że cały areszt śledczy prawie rozleciał się od śmiechu, tupotu nóg i radości więźniów. Niby była to krótka chwila, ale atmosferę i emocje zapamiętam na zawsze.

Bogdan przy swoim zdjęciu. Victorian Refugee Recognition Record. Emigration Museum. Melbourne 2010

J.T.: Jak wyglądało Wasze życie w Australii?

B.P.: Podobnie jak wielu innych nowo przybyłych, początkowo mieszkaliśmy w hostelu dla emigrantów. Zakwaterowano nas w hostelu w Maribyrnong w Midway Migrant Centre. Od początku regularnie odwiedzali nas Basia Bołtucka i Jacek Nazim, których poznaliśmy dzięki znajomym z Polski, którzy poprosili nas o przewiezienie dla nich upominków. Dzięki

Basi i Jackowi poznawaliśmy Melbourne i okolice, ludzi oraz australijski sposób życia. Z czasem zaprzyjaźniliśmy się. Po miesiącu pobytu w Australii pojechaliśmy do Canberry odwiedzić krewnych.

W hostelu zapewniono nam naukę języka angielskiego i przedstawiono zasady funkcjonowania systemu socjalnego.

J.T.: W jaki sposób szukaliście pracy?

B.P.: Oboje z żoną jesteśmy z wykształcenia geodetami. W Polsce pracowałem w fotogrametrii, dziedzinie geodezji zajmującej się odtwarzaniem kształtów, rozmiarów i wzajemnego położenia obiektów w terenie na podstawie zdjęć fotogrametrycznych. Pracy, zgodnie z zalecaniami, szukaliśmy w gazetach. Gdy jednak przeglądałem prasę, nigdzie nie mogłem znaleźć ofert pracy dla siebie. Pewnego razu, widząc geodetów robiących pomiary na terenie hostelu, podszedłem do nich i łamanym angielskim zagadałem do nich mówiąc, że też jestem geodetą i że szukam pracy. Jak dotąd bez skutku. Jakie było moje zaskoczenie, gdy powiedzieli mi, że powinienem szukać ofert dla *land surveyor* nie dla *geodesist*.

J.T.: Czy potem szukanie pracy poszło szybciej?

B.P.: Ofert było faktycznie dużo. Złożyłem wiele podań, ale większość z nich została odrzucona ze względu na brak dobrej znajomości angielskiego.

Gdy mieszkaliśmy już poza hostelem, zadzwonili z pośredniaka z ofertą pracy dla mojej żony. Victorian Orienteering Association otrzymała rządową dotację na 9-miesięczny projekt dotyczący organizacji biegów przełajowych na orientację. Szukali więc osób, które pójdą do szkół, opowiedzą o inicjatywie, zdobędą partnerów do projektu, zaproponują broszurę do sprzedaży i sporządzą mapę ich terenu, który będzie wykorzystany do biegów.

Na spotkanie do biura pośrednictwa pracy poszedłem razem z żoną. Podczas rozmowy okazało się, że Renata spełnia prawie wszystkie warunki, oprócz posiadania prawa jazdy. Powiedziałem, że ja mam te same kwalifikacje i dodatkowo posiadam wymagane prawo jazdy. Przedstawiciel pośredniaka skontaktował się telefonicznie z organizacją i zapytał, czy byliby zainteresowani inną osobą. Podejrzewam, że musiało paść pytania o to, jak się prezentuję, bo zostałem zostałem „zlustrowany” od stóp do głów. Pomimo że tego dnia nie miałem zbyt czystych rąk i ubrania, bo wcześniej naprawiałem samochód, moja aparycja nie wzbudziła niechęci i rozmówca usłyszał w słuchawce: „Super”.

J.T.: Udało się dostać tę pracę?

B.P.: Niestety, gdy doszło do pierwszej rozmowy kwalifikacyjnej już w siedzibie firmy, odrzucili mnie ponownie z powodu słabego języka. Jednak los chciał dać mi drugą szansę. Podczas następnej rozmowy polecili mi zadzwonić do prezesa tej organizacji. Podkreślili, że mam skontaktować się z nim *tonight*. Więc zadzwoniłem do niego o 9.30 wieczorem, wyrywając go z łóżka. Skąd miałem wiedzieć, że mam to zrobić pilnie, a nie w nocy.

Dwa dni później widziałem się na mieście z Kasią Łańcucką. Pytała co u mnie, więc opowiedziałem jej tę historię. Dobrowolnie zgodziła się mi pomóc. Zadzwoniła do tego pana i wyjaśniła, że moje zachowanie było spowodowane niezajomością realiów. Opowiedziała mu podobną sytuację swojego kuzyna, który został zaproszony na herbatę na godzinę piątą i przyszedł o piątę rano. Facet rozweselił się, a ja dostałem szansę na kolejne spotkanie rekrutacyjne.

J.T.: I jak poszło tym razem?

B.P.: Zaprosili mnie do lasu koło Bendigo, gdzie odbywały się biegi przełajowe.

Wręczyli mapę i poprosili o oprowadzenie po terenie. Chcieli dać mi kompas, ale odmówiłem. Był zbyteczny, bo trasa wydawała mi się dosyć prosta. Ku ich zaskoczeniu, do mety doprowadziłem nas bez większego problemu. Ten test umożliwił mi wejście na kolejny stopień rekrutacji.

Powiedzieli, że jak zdobędę chociaż jednego partnera do projektu to zaproponują mi pracę. Poprosiłem więc ich o list z opisem projektu i tym, co mogę potencjalnie powiedzieć na spotkaniu. Następnie, z listem udałem się do szkoły technicznej w Oakleigh – dzielnicy, w której wówczas mieszkałem. Poprosiłem o spotkanie z dyrektorem placówki, jednak nie był on tego dnia obecny. Sekretarka wpuściła mnie do zastępcy dyrektora. Wszedłem i wręczyłem mężczyźnie list. Po krótkiej chwili odezwał się do mnie bezzłobną polszczyzną. Jak się łatwo domyśleć zdobyłem partnera do projektu i dostałem pracę. Z Victorian Orienteering Association współpracowałem również po zakończeniu projektu, przygotowując mapki na zamówienie.

J.T.: Kiedy pojawił się moment przełomowy?

B.P.: W latach 1991–1992 zatrudniłem się w dość dużej firmie geodezyjnej, gdzie zdobyłem cenne branżowe doświadczenie. Pracowałem tam aż do upadku wielkiej piramidy finansowej, kiedy to wielu deweloperów bankrutowało, a ludzie byli zwalniani.

Potem pracowałem znowu w innych branżach: prowadziłem stację benzynową, zbierałem jabłka w sadzie, rozwoziłem pizzę. Jednak cały czas dążyłem do tego, aby pracować w zawodzie. Wziąłem udział w sponsorowanym przez rząd kursie nt. prowadzenia małej firmy. Pomógł mi on założyć własną firmę „Azimuth Surveying”, którą zarejestrowałem w 2000. Pracując na własny rachunek, podejmowałem się raz na

jakiś czas dodatkowych zleceń jako kontraktor. Miałem też możliwość bezpłatnego wypożyczenia sprzętu z jednej firmy, z którą współpracowałem. Byłem zadowolony, że wreszcie wszystko zaczęło się układać.

J.T.: Czy żonie udało się znaleźć pracę w wyuczonym zawodzie?

B.P.: Przez jakiś czas pracowaliśmy razem przy projektach geodezyjnych. Chociaż ostatecznie żona przekwalifikowała się i zaczęła pracować w innej branży, cały czas pomagała i pomaga mi przy pracach terenowych.

J.T.: Czy mieszkanie poza granicami ojczyzny w jakiś sposób zweryfikowało Twoje młodzieńcze marzenia? Czy w jakiś sposób pomogło rozwinąć się zawodowo i hobbystycznie?

B.P.: W młodości miałem dwie pasje – geografię i fotografię. Zainteresowanie światem, zwłaszcza Australią, obiema Amerykami i Azją, rozwijałem czytając periodyki „Poznaj świat” i „Kontynenty”. Chętnie słuchałem też opowiadań mieszkającej w Australii ciotki mojej mamy, która kilkakrotnie nas odwiedziła. Ciotka była raczej domatorką, ale opowieści o dalekiej krainie kangurów zawsze pobudzały moją wyobraźnię i zachęcały do dalszego studiowania informacji o tym kraju.

Jeśli zaś chodzi o fotografię to wszystko zaczęło się od mojego przyrodniego dziadka, architekta, absolwenta Politechniki Lwowskiej. Gdy przyjeżdżał do nas do Trójmiasta lub my odwiedzaliśmy go we Wrocławiu, często wychodził w plener i malował pejzaże. Kopiował też dzieła wielkich mistrzów. Próbowałem nauczyć się malowania, aby utrwać piękno świata, jednak nie za bardzo mi to szło. Któregoś razu dziadek podpowiedział mi, że bym spróbował robić zdjęcia. Przecież to też jest

sztuka rejestrowania rzeczywistości. I tak aparat fotograficzny „przrósł” mi do rąk.

Jako młody chłopak miałem w domu małą, rozkładaną ciemnię fotograficzną. Raz na jakiś czas zamykałem się w łazience, aby w stworzonej tam prowizorycznej ciemni móc wywoływać zdjęcia. Gdy już jako dorosły pracowałem w fotogrametrii, prowadziłem tam m.in. ciemnię fotograficzną.

Australia zdecydowanie pozwoliła mi rozwinąć pasję do fotografowania, zwłaszcza jak nastąpiła era fotografii cyfrowej. Zdjęcia robię hobbystycznie, na wszelkiego typu imprezach, ale także w pracy przy robieniu pomiarów oraz podczas wólczeń po buszu i mieście.

Góra Kościuszki. Rajd Katyński 2018

J.T.: Czy od początku swojego pobytu w Melbourne włączyłeś się w życie polonijne?

B.P.: Praktycznie od razu, kiedy jeszcze mieszkiałem w hostelu, zacząłem uczęszczać na spotkania organizacji związanej z „Solidarnością”. Gdy w 1987 powstało Wiktoriańskie Stowarzyszenie „Solidarność”, aktywnie włączyłem się w jego działalność. Angażowałem się również w różne działania na rzecz Polskiej Szkoły im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Rowville i Zarządu Stowarzyszenia Polaków Wschodnich Dzielnic Melbourne.

Jako działacz Związku Polaków w Melbourne organizowałem kolonie dla

dzieci i obozy wędrowne dla młodzieży w Ośrodku Młodzieżowym „Polana” w Healesville.

Uczestnicy kolonii w ośrodku „Polana” w Healesville 2012

Oprócz społecznej aktywności polonijnej, włączałem się w prace komitetów gospodarczych szkół, do których uczęszczały moje dzieci.

J.T.: Jakie inicjatywy przeprowadzone przez Wiktorianańskie Stowarzyszenie „Solidarność” były kluczowe dla pobudzenia świadomości Polonii i wsparcia antykomunistycznych działaczy w Polsce?

B.P.: Prowadziliśmy działania propagandowe wydając biuletyn zawierający aktualności z biuletynów z polskiego podziemia.

Organizowaliśmy zbiórki z pomocą materialną dla osób poszkodowanych w wyniku represji. Pomoc tę przekazywaliśmy do różnych miejsc, głównie ośrodków pomocy i kościołów. Współpracowaliśmy z kościołem św. Elżbiety w Gdańsku, w którym po wyjściu z aresztu pomagałem przy drużynie harcerzy Maryi pielęgnowanej tradycje Czarnej „13” wileńskiej.

Organizowaliśmy spotkania informacyjne dla nowo przybyłych z Polski „kajdaniarzy”, dzieląc się z nimi własnymi

doświadczeniami pierwszych lat życia na emigracji. Organizowaliśmy spotkania integracyjne takie jak np. piknik nad rzeką Maribyrnong.

Pomagaliśmy także logistycznie przy organizacji koncertów barda „Solidarności” Jacka Kaczmarskiego w Melbourne i Geelong.

J.T.: Opowiedz, co robiłeś pod Ambasadą PRL w Canberze w grudniu 1984?

B.P.: Gdy dotarła do mnie informacja o tym, że SB zamordowało ks. Jerzego Popiełuszkę, postanowiłem pokazać swoją złość i niezgodę na to, co się stało. Przebywaliśmy wówczas u rodziny w Canberze. Poszedłem więc do garażu wujka i ze znalezionych desek zbiłem krzyż oraz zrobiłem transparent z napisem „Mordercy”. Zapakowałem wszystko do samochodu. Rodzina myślała, że wybrałem się na ryby, a ja pojechałem pod ambasadę protestować o sprawiedliwość.

Byłem przygotowany, aby spędzić tam dużo czasu. Stałem z krzyżem i transparentem na wprost okien PRL-owskiej ambasady. Na mój widok z budynku wyszedł ochroniarz i zaczął opluwać mnie błuzgami. Po kilku chwilach podszedł do mnie australijski policjant federalny, który nieopodal, w budce wartowniczej, pełnił dyżur. Powiedział, że rozumie, co wykrzykuje ten mężczyzna, bo kiedyś pracował w australijskiej ambasadzie w Warszawie. Doradził mi przesunąć śpiwór dwa metry do przodu, aby nie stać na terytorium ambasady PRL. Wtedy na pewno będę bezpieczny i nie będą mogli mi nic zrobić. Przyniósł mi także termos z kawą i kanapki. Mój indywidualny protest trwa blisko dobę.

J.T.: Kiedy dołączyłeś do Stowarzyszenia Polskich Kombatantów?

B.P.: Do melbourneńskiego SPK wstąpiłem razem z kolegami „kajdaniarzami” w 1985 roku. Po zmianie prawa wewnątrz

organizacji, na jakiś okres przestaliśmy być jej członkami. Do SPK wróciłem w 2012 roku, dzięki ówczesnemu prezesowi Koła nr 3, Stefanowi Czaudernie. Od 2015 roku działałem już w zarządzenie Koła, a od 2018 roku – kiedy na wieczną wartę odszedł Stefan Czauderna – pełnię funkcję prezesa tej organizacji.

Stefan obdarzył mnie wielkim zaufaniem, przygotowując przez kilka lat do przejścia kierownictwa nad SPK Koło nr 3. Dążył także do tego, aby moja społeczna działalność polonijna została doceniona i odznaczona. To dzięki staraniom jego i attaché wojskowego z polskiej Ambasady w Dżakarcie w Indonezji, płk. Leszka Słomki, został złożony dla mnie wniosek o awans na podporucznika. Z racji na to, że biurokracja w wojsku jest bardzo rozbudowana, wniosek krążył przez kilka lat i był przenoszony z półki na półkę. Obecny attaché wojskowy, płk Zbigniew Kmicieński, doprowadził proces do końca i w 2022 roku dostałem nietypowy awans ze starszego szeregowego na podporucznika.

Uroczystość wręczenia patentu oficerskiego. Od lewej: Olivia Płatek, Bogdan Płatek, Ambasador RP w Australii Michał Kołodziejcki, Renata Płatek. Brighton 2022

J.T.: Jak liczne jest obecnie Koło nr 3?

B.P.: Jest nas nieco ponad trzydzieści osób.

J.T.: Kto może zostać członkiem SPK?

B.P.: Do SPK przyjmujemy prawie wszystkich. Więc jeśli miałeś w rodzinie

krewnego, który służył w wojsku albo samemu odbyłeś służbę wojskową w Polsce albo służyłeś w różnych formacjach wojskowych poza granicami Polski to możesz śmiało do nas dołączyć.

O członkostwo w SPK nie mogą ubiegać się byli agenci SB i UB, tajni współpracownicy SB oraz funkcjonariusze ZOMO, ORMO, MO oraz byli oficerowie i podoficerowie polityczni wojska.

J.T.: Jakie działania prowadzi Stowarzyszenie?

B.P.: Pielęgnowujemy pamięć o polskich bohaterach i popularyzujemy prawdziwą historię Polski. Bierzemy udział w dorocznej paradzie podczas Anzac Day.

SPK podczas parady z okazji Anzac Day. Melbourne 2022

Akademia Święta Niepodległości. Wykonawcy i SPK Koło Nr 3 Melbourne. Dom Polski Syrena w Rowville 2017

Nasz poczet sztandarowy uczestniczy w ważnych dla społeczności polskiej uroczystościach i wydarzeniach m.in. Dniu Żołnierza, Rocznicy Katyńskiej i święcie Bożego Ciała w Essendon; akademiach

niepodległościowych i zwycięskiej Bitwy pod Monte Cassino w Rowville.

Współpracujemy także z warszawskim Instytutem Pamięci Narodowej oraz australijskimi organizacjami i instytucjami – Rats of Tobruk Association (ROTA) i Shrine of Remembrance. Od 2018 roku, czyli od roku wizyty Prezydenta RP Andrzeja Dudy w Australii, razem z ROTĄ organizujemy wspólną uroczystość w Shrine of Remembrance. Odbývające się w sierpniu wydarzenie upamiętnia przybycie do Tobruku Polskiej Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich w celu zluzowania oddziałów australijskiej 9. dywizji piechoty. Tego dnia na froncie tego ważnego dla melbournian budynku powiewa polska flaga.

Nasi członkowie angażują się także w inne działania.

J.T.: Jakież?

B.P.: Nasz były członek, śp. Zygmunt Świstak, przez wiele lat dążył do zorganizowania w Muzeum we Franfurcie nad Menem wystawy o obozie w Katzbachu. Otwarta w 2022 wystawa prezentuje wiele cennych informacji o więźniach obozu, w tym pamiątki rodzinne – rysunki Zygmunta obrazujące życie w obozie i sposób traktowania więźniów oraz spisane opowieści. Ojciec i brat Zygmunta brali udział w marszu śmierci z Katzbachu do Buchenwaldu. Podczas niego obaj zginęli. Celem Zygmunta, jako świadka historii, było upamiętnienie tych ludzi. Dopiął swego, a potem od nas odszedł.

Andrzej Balcerzak prowadzi pogadanki historyczne i patriotyczne w Polskiej Szkole im. Pawła Edmunda Strzeleckiego w Endeavour Hills. W 2018 pomagał w przygotowaniu wystawy w Shrine of Remembrance poświęconej ruchom podziemia antyfaszystowskiego w Europie. Na wystawie tej eksponowane były m.in. pamiątki związane ze Zbigniewem

Lemanem – Powstańcem Warszawskim, wieloletnim członkiem SPK Koła nr 3 w Melbourne, członkiem Komitetu Projektu Pileckiego.

Będąc przedstawicielem wiktoriańskiego oddziału Stowarzyszenia „Nasza Polonia”, organizuję na terenie Melbourne Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych tzw. Bieg Tropem Wilczym. To doroczne wydarzenie, odbywające się w wielu miejscach Australii, organizowane jest zazwyczaj w marcu, gdyż 1 marca ochodzimy Dzień Pamięci o Żołnierzach Niezłomnych.

Bieg Tropem Wilczym. Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Keysborough 2018

J.T.: Komitet Projektu Pileckiego to kolejna inicjatywa, w której brałeś udział. Opowiedz proszę o znaczeniu wydanego w 2017 roku angielskiego tłumaczenia Raportu W: KL Oświęcim 1940-1943.

B.P.: Zostałem zaproszony do komitetu przez inicjatorów projektu, Andrzeja Nowaka i Jacka Glinkę. W skład komitetu wchodziło niewielu członków, jednak działał on bardzo prężnie. Naszym celem było upowszechnienie Raportu W: KL Oświęcim 1940-1943 rotmistrza Witolda Pileckiego szerszej grupie odbiorców poprzez upublicznienie jego angielskiego tłumaczenia.

Oficjalna prezentacja publikacji, wraz z kopiami przechowywanych w IPN-ie dokumentów związanych z Pileckim, odbyła się w Jewish Holocaust Centre w Melbourne 5 listopada 2017 roku. Wśród gości honorowych obecni byli przedstawiciele

IPN-u, Ambasador Izraela w Australii, Ambasador RP w Canberze oraz członkowie społeczności polskiej i żydowskiej z Melbourne.

Pilecki Project – przygotowania do wystawy. Od lewej: Jacek Glinka, Zosia Musiał, Bogdan Płatek. Z tyłu Andrzej Nowak. Melbourne 2017

Raport W: KL Oświęcim 1940-1943 zawiera tłumaczenia raportów sporządzonych przez rotmistrza Pileckiego dotyczących ważnych wydarzeń mających miejsce w obozie koncentracyjnym w Auschwitz. Raport przekazuje także niezwykle cenne informacje o wieloetniczności więźniów tego obozu. Rotmistrz Pilecki dał się dobrowolnie złapać i uwięzić w obozie w Oświęcimiu. Założył tam siatkę informacyjną, aby móc obserwować i przekazywać informacje na zewnątrz. Udało mu się uciec i przeżyć. Niestety komuniści „podziękowali” mu kulą w tył głowy.

J.T.: Czym jest dla Ciebie patriotyzm?

B.P.: Patriotyzm jest częścią mnie, częścią mojego życia. Wydaje mi się, że patriotą trzeba się urodzić, chociaż na pewno można starać się go nauczyć.

Patriotyzmu nauczyłem się od mamy, babci, taty i rodziny. Z ich opowieści poznałem m.in. historie Orląt Lwowskich i Katynia, historii naszej rodziny oraz losy emigracyjne rodziny mojej mamy. Emigrowali oni bowiem z Polski do Polski (Stanisławów, Kraków, Koszalin, Gdańsk, Wrocław, Opole). Pamiętam płacz mojej

mamy, gdy patrząc na wpis dotyczący miejsca urodzenia w dowodzie osobistym, mówiła że urodziła się w Stanisławowie w Polsce, a nie Iwano-Frankiwsku w ZSRR. Jej płaczu nie jestem w stanie zapomnieć komunistom.

Babcia przekazała mi cenne rodzinne pamiątki ufając, że moja miłość do ojczyzny będzie tak samo silna jak jej. Do dzisiaj przechowuję dyplom i odznakę Orląt Lwowskich mojego dziadka.

J.T.: Czy mieszkając poza granicami ojczyzny można być jeszcze patriotą? W jaki sposób polonijne rodziny powinny uczyć swoje dzieci poszanowania do kraju i historii ich przodków?

B.P.: Tak, można. Przede wszystkim trzeba interesować się historią swojego kraju, kraju swoich przodków. Uczyć się prawdziwej historii Polski od świadków historii, kombatantów i działaczy solidarnościowych. Żołnierzy II wojny światowej i powstańców warszawskich pozostało już niestety niewiele, ale działaczy antykomunistycznych, którzy podczas fali solidarnościowej wyemigrowali do różnych zakątków świata jest jeszcze sporo. Warto spotykać się z nimi i rozmawiać o historii, o ludziach, o wartościach.

Poza tym warto poznawać polską kulturę i polskie tradycje poprzez uczęszczanie do polskich szkół, tańczenie w zespołach folklorystycznych, branie udziału w uroczystościach rocznicowych. Dumnie reprezentować Polskę podczas ogólnaustralijskich wydarzeń.

J.T.: Dziękuję za rozmowę.

Cała rozmowa z Bogdanem Płatką wraz z bogatą ikonografią została opublikowana na Portalu Polonii w Wiktorii portalpolonii.com.au w zakładce „Wasze historie”.

WŁAŚCIWOŚCI ZDJĘĆ

Istnieje wiele typów plików, których można używać do zdjęć, ale skupmy się na najczęściej występujących.

BMP – znany jako bitmapa. Ma bardzo dobrą jakość, ale zajmuje dużo miejsca w pamięci komputera;

JPG/JPEG (wym. jay-peg) – zajmuje mniej miejsca i zwykle jest to najlepszy format do zdjęć;

PNG (wym. pea-en-gee) – nie zajmuje dużo miejsca i jest dobrej jakości, najlepiej nadaje się do grafik;

GIF (wym. giff lub jiff) – zazwyczaj jest to mały plik o słabej jakości. Nie poleca się tych plików do drukowania.

Gdy urządzenie mobilne lub aparat cyfrowy robi zdjęcie, zwykle zapisuje je jako plik JPG. Niektóre zdjęcia są zapisywane w formacie PNG, ale zazwyczaj są to zdjęcia pobierane z internetu.

Zdjęcia w formacie BMP zapisują w znacznie większym pliku niż byłoby to możliwe w formacie JPG. Jakość zdjęcia w formacie BMP jest bardzo dobra. Czasami, jeśli jest to specjalne zdjęcie, które chcesz wydrukować w bardzo dużym rozmiarze, BMP jest najlepszym plikiem do wyboru.

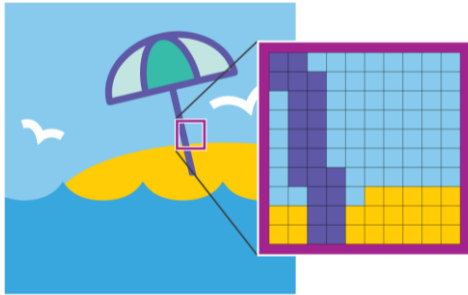
Podczas przeglądania Internetu, a zwłaszcza mediów społecznościowych, możesz natknąć się na pliki **GIF** (niektóre z nich to animacje lub krótkie klipy filmowe). Wyglądają one dobrze na ekranie Twojego urządzenia, ale nie da się ich wydrukować w dobrej jakości.

Możesz także natknąć się pliki typu **RAW i TIF (lub TIFF)**. Są to specjalne typy plików używane przez profesjonalnych fotografów, zdjęcia zapisane w tych formatach mają duży rozmiar.

Rozmiar zdjęcia a jakość obrazu wyświetlanego na ekranie

Rozmiar zdjęcia jest ważny, ponieważ określa, co możesz z nim zrobić, gdy już znajdzie się ono na komputerze. Bardzo małe zdjęcie będzie dobrze wyglądać tylko na ekranie (np. jako mniejsze zdjęcie na stronie internetowej lub w poście w mediach społecznościowych). Nie będzie jednak dobrze wyglądać, jeśli zdecydujesz się je wydrukować. Bardzo duże zdjęcie można zmienić, jeśli trzeba je wyświetlić w mniejszym rozmiarze lub użyć do wydrukowania na bardzo dużych formatach papieru (np. plakatach). Na komputerze rozmiar pliku zdjęcia jest mierzony w **megabajtach (MB)**, ale ten rozmiar pliku obejmuje zarówno jakość, jak i wymiary zdjęcia. Fizyczny rozmiar zdjęcia wyświetlanego na ekranie, pod względem szerokości i wysokości, jest mierzony w pikselach.

Piksel (px) to skrót od elementu obrazu i odnosi się do tego, jak wszystkie obrazy (nie tylko zdjęcia) pojawiają się na ekranie komputera lub urządzenia mobilnego w postaci siatki lub mozaiki małych kwadratów. Każdy kwadrat może mieć jeden z milionów różnych kolorów, które razem tworzą obraz.

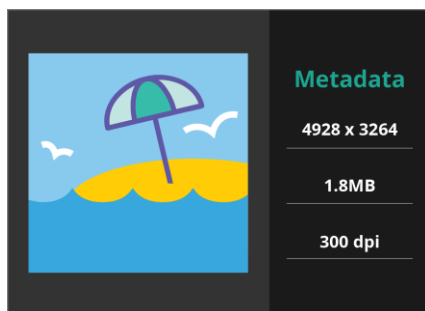
Rozmiar zdjęcia w pikselach jest mierzony jako liczba pikseli na ekranie pomnożona przez liczbę pikseli w górę i w dół ekranu – np. *szerokość x wysokość*. Typowe zdjęcie zrobione smartfonem będzie miało rozmiar około 4000 x 3000 pikseli. Dzięki temu plik jest wystarczająco duży, aby wypełnić cały ekran komputera i być wydrukowanym na papierze do formatu A4.

Twój komputer zwykle wyświetla mniejsze zdjęcie na ekranie, dzięki czemu możesz łatwo zobaczyć cały obraz. Możesz jednak użyć elementów sterujących powiększeniem w aplikacji do edycji zdjęć na komputerze, aby zobaczyć obraz bardziej szczegółowo. Przy bardzo dużym powiększeniu można zobaczyć poszczególne piksele jako kolorowe kwadraty.

Jak sprawdzić rozmiar zdjęcia?

Aplikacja do edycji zdjęć na komputery z systemem Windows i Apple nosi nazwę **Zdjęcia (Photos)**. Aplikacje są różne, ale każda z nich działa w podobny sposób. Możesz przejrzeć w niej **metadane** zdjęcia, aby zobaczyć, ile ma ono pikseli. Metadane to informacje o zdjęciu, które na komputerze mogą nosić nazwę **Właściwości (Properties)**.

W aplikacji **Zdjęcia** na komputerze z systemem Windows poszukaj ikony **Informacje (Info)**, która wygląda jak mała litera „i” w kółku. Kliknij w ikonkę, aby obok zdjęcia pojawiły się informacje. W obszarze **Informacje o rozmiarze (Size info)** zostaną wyświetlone piksele (szerokość x wysokość), rozmiar pliku w MB i dodatkowe informacje o **DPI (dots per inch)**.

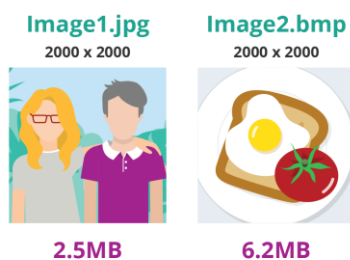

4928 x 3264: rozmiar zdjęcia w pikselach.

1,8 MB: rozmiar zdjęć jako plik i ilość miejsca zajmowanego przez to urządzenie

300 dpi: rozdzielczość wskazująca, w jaki dużym formacie można wydrukować zdjęcie

Plik JPG o rozdzielczości 4928 x 3264 i rozdzielczości 300 dpi stanowiłby dobrej jakości wydruk w formacie A3.

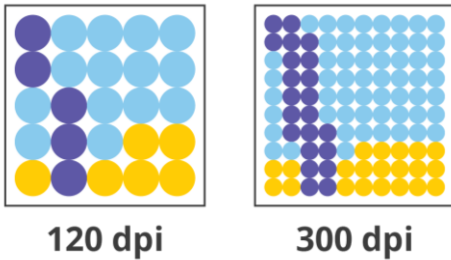

Rozmiar zdjęcia jako pliku na komputerze jest nieco bardziej techniczny niż analizowanie liczby pikseli zdjęcia. Rozmiar pliku zależy od wielkości zdjęcia, jakości zdjęcia i typu formatu użytego do zapisania zdjęcia.

Na dwóch zdjęciach, o tych samych wymiarach 2000 x 2000 pikseli, jedno zapisane jako plik typu BMP będzie miało wyższą jakość i większy plik niż to zapisane jako JPG.

Dlaczego rozmiar zdjęcia jest ważny dla jakości wydrukowanego zdjęcia?

Zdjęcia na ekranie komputera składają się z maleńkiej siatki kwadratów zwanych pikselami. Domowe drukarki atramentowe nie używają kwadratów, ale zamiast tego nakładają małe, kolorowe kropki płynnego atramentu, aby zbudować obraz.

Oprócz liczby pikseli twoje zdjęcie ma właściwość zwaną **DPI**, co oznacza kropki na cal (*dots per inch*). Oznacza to po prostu, ile kropek atramentu występuje w linii o długości jednego cala. Większość zdjęć ze smartfona ma rozdzielczość 120 DPI, a zdjęcie z wysokiej klasy aparatu cyfrowego będzie miało rozdzielczość 300 DPI. DPI oznacza, że na każdy cal papieru drukarka odłoży tyle samo kropek atramentu. Tak więc zdjęcie ze smartfona będzie miało 120 kropek atramentu na cal, a zdjęcie DSLR będzie miało 300 kropek atramentu na cal.

Samo DPI wpłynie na jakość zdjęcia podczas drukowania. Ale kiedy wysoka rozdzielczość DPI jest połączona z dużą liczbą pikseli, oznacza to, że zdjęcie można wydrukować w bardzo dużym rozmiarze i w wysokiej jakości. Niskie DPI nie zmniejszy obrazu podczas drukowania, tylko obniży jakość zdjęcia.

Podczas drukowania zdjęcia możesz użyć elementów sterujących drukarki, aby wybrać DPI, z którego będzie korzystać drukarka. Typowe ustawienia to 120 DPI dla zwykłych wydruków i 300 DPI dla wydruków wysokiej jakości. To ustawienie w połączeniu z DPI pliku zdjęcia wpłynie na jakość wydruku zdjęcia.

✓ **Zapamiętaj, że wysoka rozdzielczość DPI plus duża liczba pikseli oznacza duże, wysokiej jakości zdjęcie, które można wydrukować w niemal dowolnym rozmiarze.**

Większość domowych drukarek zawiera opcje, w których można zobaczyć podgląd tego, jak duże zdjęcie pojawi się na stronie. Użyj tego oraz ustawień drukarki **Wersja robocza/Standardowa/Wysoka jakość** (lub podobnych), aby zdjęcia wyglądały tak, jak chcesz. Najlepiej robić zdjęcia w najwyższej jakości, jaką może obsłużyć Twój aparat lub urządzenie mobilne. Oznacza to, że zdjęcie będzie miało najwyższe piksele i DPI i nie musisz się o nie martwić!

Jak działa jakość zdjęć na komputerze?

Zdjęcia można zapisywać w różnych typach i formatach plików. W zależności od wybranego typu pliku i źródła pochodzenia zdjęcia, po zapisaniu może ono stracić na jakości. Aby rozmiary plików były jak najmniejsze, komputer stosuje technikę zwaną **kompresją**. Jest to

bardzo techniczny proces, w którym komputer usuwa niektóre informacje ze zdjęcia w celu zaoszczędzenia miejsca.

Kiedy komputer kompresuje zdjęcie, może to zrobić tylko trochę (dla nieco mniejszego pliku) lub może skompresować zdjęcie do ekstremum! Daje to bardzo mały plik, ale kosztem jego jakości. Na zdjęciu mogą być widoczne niewyraźne obszary lub smugi, zwłaszcza w obszarach o dużym kontraście lub wzdłuż prostych krawędzi. Na ekranie komputera lub urządzenia mobilnego rozmyte obszary na skompresowanym zdjęciu zazwyczaj nie są zauważalne. Ale kiedy wydrukujesz mocno skompresowane zdjęcie, prawdopodobnie będziesz mógł zobaczyć te rozmyte obszary, a zdjęcie nie będzie wyglądało dobrze na papierze.

✓ **Jeśli wiesz, że będziesz przeprowadzać wiele edycji lub tworzyć wiele wersji zdjęcia, użycie formatu pliku BMP zapobiegnie utracie jakości. Zajmuje ono dużo na komputerze, ale po zakończeniu edycji będziesz mógł zapisać wynik końcowy jako JPG, aby zaoszczędzić miejsce. Ułatwia to również udostępnianie zdjęcia za pośrednictwem poczty e-mail lub mediów społecznościowych.**

Oryginalna jakość zdjęcia cyfrowego z dowolnego aparatu, telefonu komórkowego lub tabletu zależy od sprzętu w tym urządzeniu. Cyfrowy aparat fotograficzny ma obiektyw i czujnik do robienia zdjęć. Podobnie jak sam plik zdjęcia, czujnik aparatu pozwala na określoną liczbę pikseli. Liczba pikseli w matrycy to największe możliwe zdjęcie, jakie może wykonać aparat. Jakość zdjęcia zależy od rozmiaru i jakości obiektywu. Starsze aparaty mają mniejsze czujniki z mniejszą liczbą pikseli, a niektóre mają też obiektywy gorszej jakości.

Ulepszenia technologii aparatów cyfrowych w ciągu ostatniej dekady są imponujące. Nowszy smartfon robi znacznie lepsze zdjęcia niż bardzo stary telefon, a nowy aparat kompaktowy może nawet zrobić lepsze zdjęcia niż stara lustrzanka cyfrowa.

✓ **Aby w pełni wykorzystać obecny aparat, sprawdź jego ustawienia, aby upewnić się, że robisz zdjęcia w najwyższej możliwej jakości obsługiwanej przez aparat. Na smartfonie lub tablecie użyj aplikacji aparatu, aby mieć pewność, że robisz zdjęcia w najlepszej możliwej jakości.**

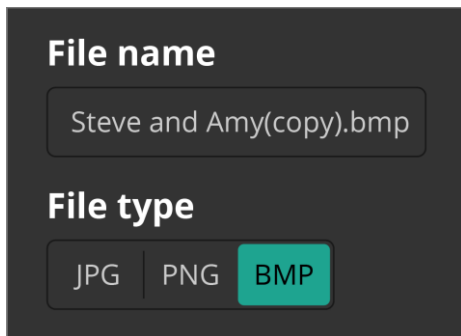
Jak zmienić typ pliku zdjęcia?

Możesz zmienić typ pliku zdjęcia, tworząc jego nową wersję za pomocą aplikacji **Zdjęcia** na komputerze z systemem Windows lub Apple. Chociaż aplikacje są różne, działają w podobny sposób.

Kiedy robisz zdjęcie, aparat lub urządzenie mobilne zamienia je w plik przy użyciu wybranego typu pliku, zwykle JPG. Jeśli zamiast tego twoje urządzenie wybiera niejasny typ pliku, otwórz aplikację **Ustawienia (Settings)** i przewiń w dół do opcji **Aparat (Camera)**. Następnie wybierz **Formaty (Formats)** i wybierz preferowany typ pliku.

Po przesłaniu zdjęcia na komputer możesz je otworzyć za pomocą aplikacji **Zdjęcia (Photos)**. Gdy zobaczysz siatkę zdjęć, kliknij to, które chcesz zmienić, a wypełni ono obszar wyświetlania w aplikacji. U dołu ekranu znajdź przycisk **Zapisz jako (Save as)** lub **Zapisz kopię (Save a copy)** i kliknij go. Otworzy się okno lub panel z prośbą o wprowadzenie nowej nazwy pliku dla kopii zdjęcia. Twoja aplikacja **Zdjęcia** może sugerować nazwę pliku (np. starą nazwę pliku zdjęcia ze słowem „copy” („kopia”) na końcu.

Pod polem nazwy pliku poszukaj strzałki lub elementu sterującego oznaczonego np. **Save as type (Zapisz jako typ)**. Kliknij w to i wybierz jeden z typów plików z listy. Następnie możesz kliknąć **Save (Zapisz)** lub **Done (Gotowe)**.

Gdy klikniesz **Zapisz** lub **Gotowe**, aplikacja **Zdjęcia** utworzy nowy plik przy użyciu wybranego typu pliku. Wykonuje całą konwersję automatycznie i umieszcza nowy plik w tym samym folderze co oryginał (domyślnie). Np. jeśli twoje oryginalne zdjęcie nosiło nazwę happydog.jpg i użyjesz funkcji **Zapisz jako** i wybierzesz typ pliku BMP, aplikacja **Zdjęcia** utworzy plik o nazwie happydog(kopia).bmp.

Zdjęcia różnych typów plików mogą mieć tę samą nazwę pliku. Nie musisz wybierać nowej nazwy pliku dla nowego typu pliku, ponieważ twój komputer wie, że happydog.jpg i happydog.bmp to dwa różne pliki. Zapamiętywanie, który plik jest którym, może być jednak mylące, dlatego dla własnej wygody warto nadać nowym wersjom zdjęć nową nazwę pliku.

Jeśli nie podoba ci się nowy plik ze zdjęciami, nie martw się! Oryginalne zdjęcie nadal tam jest i możesz spróbować ponownie je edytować, wybierając inny typ pliku.

Dopóki pamiętasz, aby **zapisać jako** lub **zapisać kopię**, oryginalne zdjęcie nigdy nie zostanie zmienione ani utracone, więc zawsze masz możliwość powrotu i spróbowania ponownie, dopóki nie będziesz zadowolony z wyników.

Opracowała Justyna Tarnowska na podstawie kursu „Understanding image properties” dostępnego na platformie e-learningowej programu Be Connected realizowanego przez Good Things Foundation.

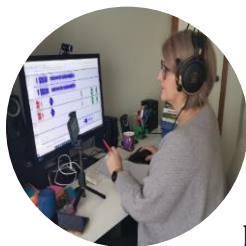

KALENDARZ WYDARZEŃ W 3. KWARTALE 2023

DATA	WYDARZENIE	LOKALIZACJA
1-2 lipca	Jubileusz 20-lecia Polskiej Grupy Motocyklowej	Ośrodek „Polana” w Healesville
1 lipca	Spotkanie z socjologami – Polski Instytut Spraw Polskich	Armagh House w Toorak
4 lipca	Webinarium dla polskich tłumaczy	Zoom (więcej info FB POLSiT)
8-9 lipca	X-mas in July	Ośrodek „Polana” w Healesville
14 lipca	Łowicz Trivia Night	Dom Polski „Syrena” w Rowville
30 lipca	Uroczystości św. Ignacego Loyolii	Kościół Św. Ignacego w Richmond
30 lipca	Walne Zebranie Sprawozdawcze Polskiej Grupy Radia 3ZZZ	Sala Klubu St.Igs przy kościele Św. Ignacego w Richmond
13 sierpnia	Święto Żołnierza	Polskie Sanktuarium Maryjne w Essendon
19 sierpnia	Bal zimowy – zabawa fundraisingowa Poloneza	Klub Polski w Albion
26-27 sierpnia	Doroczny odpust i bazar	Polskie Sanktuarium Maryjne w Essendon
26 sierpnia	Koncert „Nasze Polskie Kwiaty”	Dom Polski „Syrena” w Rowville
27 sierpnia	Koncert „Nasze Polskie Kwiaty”	Klub Polski w Albion
2 września	Bal Ojca	Dom Polski „Syrena” w Rowville
10 września	Obiad z okazji Dnia Ojca	Dom Orła Białego w Geelong

Aktualności dotyczące wydarzeń dostępne są na profilach ich organizatorów na Facebooku oraz w kalendarzu wydarzeń na stronie portalpolonii.com.au.

AUDYCJE DLA SENIORÓW W RADIACH SBS I 3ZZZ

Małgosia Żuchowska zaprasza do słuchania mini-audycji dla seniorów, które nadawane są w każdy piątek na antenie radia SBS Polish oraz w każdą drugą sobotę miesiąca na falach Wieloetnicznego Radia 3ZZZ w Melbourne.

Przypominamy, że polskie audycje w **radiu SBS** nadawane są cztery razy w tygodniu: w poniedziałek, środę, piątek i niedzielę w godzinach 14.00 – 15.00. W **radiu 3ZZZ** audycji w języku polskim można słuchać trzy razy w tygodniu: we wtorek (11.00-12.00), w środę (22.00-23.00) i w sobotę (19.00-20.00).

Archiwalne audycje radia SBS Polish dostępne są na Portalu Polonii w Wiktorii na stronie <https://portalpolonii.com.au/?p=3315> (tylko audycje dla seniorów) oraz na stronie Radia SBS <https://www.sbs.com.au/language/polish/en/listen>. Archiwalne audycje radia 3ZZZ znajdziesz na portalu Polscy Jezuici w Melbourne (<https://jezuici.org.au/jezuici-w-radio-3zzz/>) oraz na (<https://www.3zzz.com.au/shows/polish/>).

NOTATKA Z ZEBRANIA ZARZĄDU FPOwW Z DNIA 12.04.2023

Wydarzenia polonijne, które miały miejsce w okresie od poprzedniego zebrania tj. 7.03.2023:

- **8 marca** – Multicultural Gala – doroczny uroczysty obiad organizowany przez Victorian Multicultural Commission z udziałem Premiera Wiktorii i innych przedstawicieli wiktoriańskiego rządu;
- **19 marca** – Keysborough Bieg „Tropem wilczym” – udział w Mszy Św. w rocznicę obchodów święta Żołnierzy Wyklętych;
- **22 marca** – Piknik Seniora w Domu Polskim „Syrena”;
- **26 marca** – hołd dla pomordowanych w Katyniu i ofiar syberyjskich zsyłek – Msza Św. i złożenie kwiatów pod Pomnikiem Katyńskim w Sanktuarium Maryjnym w Essendon;
- **26 marca** – obchody 30-lecia Muzeum i Archiwum Polonii Australijskiej w Polskim Klubie w Albion;
- **14 kwietnia** – uroczysty wieczór (spotkanie polonijne) w nowych pomieszczeniach „Polcare” i Federacji w Mount Waverley z okazji otrzymanego przez panią Bożenę Iwanowską Order of Australia Medal – odznaczenia przyznanego za niezwykle wytrwałą i owocną pracę na rzecz polskiej społeczności w Wiktorii.

Planowane wydarzenia polonijne:

- **21 kwietnia** – obchody jubileuszu 40. rocznicy święceń kapłańskich ks. Tadeusza Rostworowskiego w Domu Polskim „Syrena” w Rowville;
- **22-23 kwietnia** – Sobotnia Noc Kabaretowa na „Polanie” w Healesville z udziałem Teatru Prób „Miniatura”;
- **30 kwietnia** – Msza Święta za Ojczyznę i Akademia 3 Maja w 232. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja w Sanktuarium Maryjnym w Essendon.

Sprawy bieżące:

- Dyskusja na temat poprawek do Konstytucji FPOwW, prace nad poprawkami prowadzi Mateusz Kuszner.
- Wyjazd delegatów na roczne zebranie Rady Naczelnej Polskich Organizacji w Wiktorii (24-25 czerwca 2023, Sydney), omówienie spraw organizacyjnych.
- Sprawy związane z przeprowadzką Polskiego Biura Opieki „Polcare” oraz biura Federacji do nowych pomieszczeń w Mount Waverley, 8/14 Lionel Road (do końca kwietnia).
- Wszyscy członkowie Prezydium Federacji posiadają Police Check i Working With Children Check. Byłoby dobrze, żeby to był przykład do naśladowania dla innych większych organizacji.

Teresa Koronczewska

Zastępca prezesa Federacji Polskich Organizacji w Wiktorii

NOTATKA Z ZEBRANIA ZARZĄDU FPOwW Z DNIA 13.06.2023

Wydarzenia polonijne, które miały miejsce w okresie od poprzedniego zebrania.

- **25 maja** – zastępca prezesa Federacji Teresa Koronczewska reprezentowała FPOwW na uroczystej akademii z okazji 79. rocznicy Bitwy o Monte Cassino, odbywającej się w Klubie Seniora Rowville w Domu Polskim „Syrena”. Akademię zorganizowała pani Krystyna Mrozik z udziałem polonijnych artystów i członków SPK Koła nr 3 pod przewodnictwem prezesa Bogdana Płatka, będącego jednocześnie członkiem Zarządu Federacji;
- **3 czerwca** – uroczysta kolacja i rozdanie dyplomów dla 21 studentów biorących udział w rocznych kursach z certyfikatów 3 (Individual Support) i 4 (Disability), organizowanych przez Biuro Opieki „PolCare” we współpracy z Migrant Resource Centre North West Region Inc.
- **7 czerwca** – prezes Federacji Elżbieta Dzedzic oraz prezes „PolCare” dr Sylwia Greda-Bogusz OAM uczestniczyły w spotkaniu liderów społeczności wielokulturowych stanu Wiktorii, zorganizowanym i poprowadzonym przez lidera opozycji Johna Pesutto MP oraz lidera partii Narodowców Petera Walsha MP. Spotkanie odbyło się w Wiktoriańskim Parlamencie.

Planowane wydarzenia polonijne:

- **24–25 czerwca** – wyjazd do Sydney (E. Dzedzic, S. Greda-Bogusz OAM, T. Koronczewski, B. Płatek, Z. Bieliński OAM) na 55. Zjazd Rady Naczelnej Polonii Australijskiej;
- **8–9 lipca** – X-mas na Polanie, coroczna impreza organizowana przez Związek Polaków w Melbourne;
- **26–27 sierpnia** – koncert muzyczny „Nasze Polskie Kwiaty” w Rowville i Albion.

Sprawy bieżące:

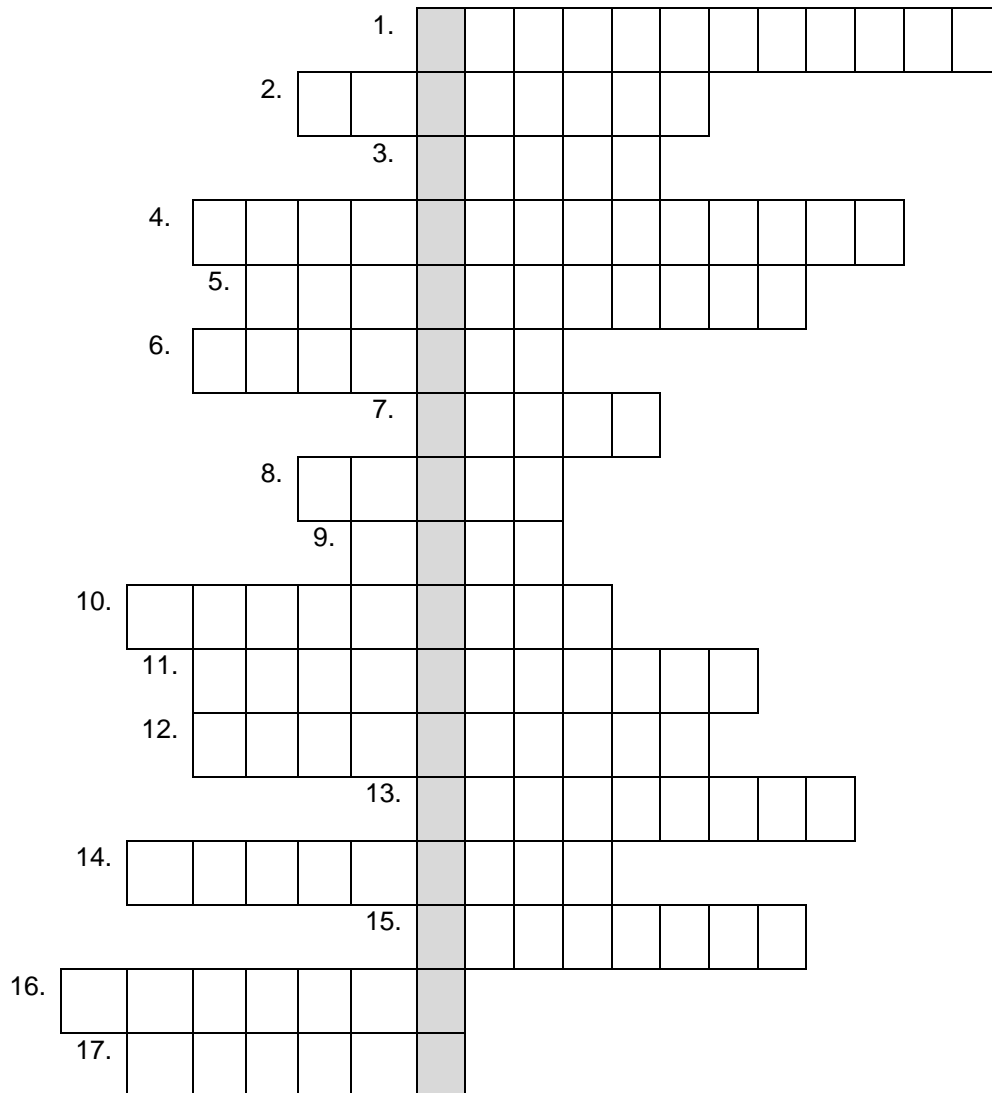
- Omówienie spraw związanych z wyjazdem na Zjazd RNPA.
- Dalsza dyskusja na temat poprawek do Konstytucji FPOwW opracowywanych pod przewodnictwem Mateusza Kusznera.
- Sprawy związane z obchodami Roku Strzeleckiego. Przygotowanie i ekspozycja wystawy „Sir Paweł Edmund Strzelecki – polski podróżnik, geograf, geolog, badacz Australii”.
- Dyskusja nad przygotowaniem do przyszłorocznych obchodów 80. rocznic bitew o Monte Cassino i pod Tobrukiem oraz Powstania Warszawskiego.
- Sprawy różne.

Teresa Koronczewska

Zastępca prezesa Federacji Polskich Organizacji w Wiktorii

KRZYŻÓWKA MARYJNA

źródło: *Brainly.pl* (odpowiedzi na s. 43)

1. Matko ... – wezwanie wprowadzone do *Litanii Loretańskiej* 8 listopada 2014 roku.
2. *Do Ciebie Matko ... łask* – pieśń maryjna.
3. ... Góra – tu mieści się najważniejsze sanktuarium maryjne w Polsce.
4. Wspomnienie NMP ... Wiernych – przypada 24 maja.
5. Mater ... – znaczy Matko Przedziwna.
6. *Po górach, dolinach ... się dzwon* – pieśń maryjna.
7. ... *Regina* – antyfona ku czci NMP.
8. ... *Pański* – modlitwa, w której rozważa się zwiastowanie Maryi dokonane przez Archanioła Gabriela.
9. *Chwalcie ... umajone* – pieśń maryjna.
10. Polne lub przydrożne – w maju w sposób szczególny o nich pamiętamy.
11. ... NMP – przypada 31 maja.

12. Wspomnienie MB ... – przypada 13 maja.
13. Pociocho ... – jedno z trzech wezwań do *Litanii Loretańskiej* wprowadzone 28 sierpnia 2020 roku.
14. Dawna jednostka czasu. Oznaczała 20 sekund.
15. Ukochana modlitwa Maryi.
16. Królowo ... – wezwanie w *Litanii Loretańskiej* wprowadzone przez Jana Pawła II 31 grudnia 1995 roku.
17. Uroczystość NMP Królowej ... – przypada 3 maja.

**Polskie szkoły sobotnie Federacji Polskich Organizacji
w Wiktorii posiadają akredytację wiktoriańskiego
Departamentu Edukacji na lata 2022-2024.**

ESSENDON
**Polska Szkoła
im. Marii Konopnickiej**
Kontakt: Beata Rawdanowicz
Tel. 0425 798 689
E-mail: rawdanowicz@gmail.com

ST ALBANS
**Polska Szkoła
im. Mikołaja Kopernika**
Kontakt: Roman Sawko
Tel. 0400 440 014
E-mail: rsawko@ymail.com

ROWVILLE
**Polska Szkoła Sobotnia
im. Marszałka Józefa Piłsudskiego**
Kontakt: Magda Delpont
Tel. 0467 531 068
E-mail: polishschool.rowville@gmail.com

SOUTH MELBOURNE
**Polska Szkoła
im. Tadeusza Kościuszki**
Kontakt: Monika Krajewska
Tel. 0426 829 837
E-mail: monika.krajewski@pccv.org.au

 03 9569 4020 coordinator@pccv.org.au schools.pccv.org.au

**Dom opieki zastępczej
Pensjonat Pod Różą**
Crib Point, Mornington Peninsula

Dwujęzyczny, wykwalifikowany personel i wolontariusze
Obiekt z ogrodem, dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
Pobyty **dzienne** w godz. 10.00 - 15.00.
Pobyty kilkudniowe i weekendowe (pobyty dwu-/trzydniowe)
Możliwość zwiedzania okolicznych atrakcji (rejs na Philip Island, odwiedziny lokalnych rolników i farm z owocami itp.)
Możliwość skorzystania z **transportu** tam i z powrotem

**Klienci
CHSP, HCP
i NDIS**

 03 9569 4020

 info@polcare.org.au

Odpowiedzi: 1. Miłosierdzia 2. Szafarko 3. Jasna 4. Wspomożycielki 5. Admirabilis 6. rozlega 7. Salve 8. Anioł 9. łąki 10. kapliczki 11. Nawiedzenie 12. Fatimskiej 13. migrantów 14. zdrowaśka 15. różaniec 16. rodziny 17. Polski

Biuro Opieki Społecznej PolCare służy profesjonalną pomocą Polakom mieszkającym w aglomeracji Melbourne. Realizujemy rządowe programy:

Home Care Packages (HCP) – Program pomocy dla osób starszych

National Disability Insurance Scheme (NDIS) – Program pomocy dla osób niepełnosprawnych

Community Visitors Scheme (CVS) – Program wolontariatu opiekuńczego w domach opieki oraz dla seniorów posiadających pakiet HCP

Commonwealth Home Support Programme (CHSP):

- **Social Support Group i Centre Based Respite** – programy ośrodków zajęć dziennych dla seniorów
- **Domestic Assistance, Transport, Meals** – programy wsparcia dla osób starszych
- **Social Support Individual** – Przyjacielskie wizyty w domach klientów i kontakt telefoniczny (wolontariusze), Telelink, pomoc w zakupach (pracownicy)
- **Service System Development Program** – szkolenia dla pracowników i spotkania informacyjne dla klientów nt. reformy w sektorze Aged Care, grupy networkingowe
- **Flexible Respite** – opieka zastępcza w domach (24h), w respite house w Crib Point lub w grupach (CBR)

KURSY OPIEKUNÓW

Organizujemy i prowadzimy kursy certyfikujące uprawniające do pracy w zawodzie opiekuna osób starszych (**Certificate 3 in Individual Support, Certificate IV in Ageing Support**) oraz niepełnosprawnych (**Certificate IV in Disability**).

Umożliwiamy odbycie praktyk zawodowych.

 03 9569 4020

 Level 3, Suite 305,
3 Chester Street
Oakleigh Vic 3166

PN-CZW 8.00–16.30, **PT** 9.00–15.00

 pccv.org.au

 info@pccv.org.au

 facebook.com/pccvinc

 polcare.org.au

 info@polcare.org.au

 facebook.com/POLCARE

RESPITE HOUSE

Pensjonat Pod Różą

- Pobyty dzienne w godz. 10.00 - 15.00
- Pobyty kilkudniowe i weekendowe
- Dwujęzyczny, wykwalifikowany personel i wolontariusze
- Obiekt z ogrodem, dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
- Atrakcje turystyczne
- Możliwość transportu tam i z powrotem
- Zajęcia majsterkowicza dla panów

Crib Point, Mornington Peninsula